

Slovenski

PRIJATEL.

Štev. 10. V Celovcu 15. oktobra 1867. XVI. tečaj.

Pridiga v god vseh Svetnikov.

(Od njih zgledov; M. T.)

„Spominjajte se del očetnjih, ki so jih storili svoje dni, in dosegli bote čast veliko in večno imé.“ (I. Mak. 2, 51.)

V v o d.

Veliki duhoven Matatija ob času Makabejev je ležal na smertni postelji; tedaj pokliče k sebi svoje sinove in jim reče: „Mogočna je zdaj ošabnost, in čas je strahovanja, spreobračanja in skernobne jeze. Zato tedaj, otroci, ponašajte se za postavo, in dajte svoje duše za zavezo svojih očetov. Spominjajte se del očetnjih, ki so jih storili svoje dni, in dosegli bote čast veliko in večno ime.“ (I. Mak. 2, 49—51.) Tako je še dalje spodbadal svoje otroke, naj posnemajo čednosti in pravičnosti svojih očetov, da bi jih vnel za enake dela. Ravno to pa je namen sv. katol. cerkve, ko nam ne le med letom zapoveduje praznovati godove posameznih svetnikov, temuč nam verh tega še veli, naj spomin vseh obhajamo na en dan. Zato nam zlasti današnji praznik ob godu vseh svetnikov kliče: „Spominjajte se del očetnjih, da še vi dosežete veliko čast in večno ime, zaznamovano v bukvah Svetnikov!“ Saj kar je govoril Matatija od svojega časa, to smemo mi še bolj od zdanjih terditi, namreč: Mogočna je zdaj ošabnost, ker bi vse rado imenitno

zapovedovalo in gospodovalo, za Božje in cerkvene zapovedi pa bi se nihče ne zmenil; čas je strahovanja, ker marsikterih prigodb pač ne moremo drugače imenovati, kakor od Boga nam poslani šibe; čas je spreobračanja, in to v resnici, če premišljamo zdanje zmešnjave križem svet, njih razujzdanost in pohujšljivost. Oh, kako potrebno nam je toraj, da povzdignemo svoje oči in jih obrnemo na zglede pobožnih in pravičnih, da nas spodbadajo, naj stanovitni ostanemo v sredi hudobnega rodu.

Zato, ljubi moji! sem se danes namenil, vam zglede svetnikov pred oči postavljati; oni nas naj bolj nagibajo, da se spokorimo in stanovitni ostanemo; zatoorej vam kličem: „Spominjajte se del očetnjih, ki so jih storili svoje dni!“ Zakaj tako naj lepše in najvrednejše čestimo svetnike in svetnice božje, in njih priprošinj si smemo najsvetejši biti s tem, da njih zglede posnemamo, in kakor oni, tako tudi mi, svet ž njegovim vabljenjem premagujemo. Govoril bom toraj od zgledov svetnikov, ki nas 1) k spreobrnjenju in k svetosti spodbadajo, 2) nam spreobrnjenje in sveto življenje polajšujejo, in 3) nam vse naše izgovore spodbijajo.

Prosrite za nas, vi svetniki in svetnice Božje, da iz tega pre-mišljevanja spoznamo, v kakošen prid so nam vaši zgledi! Govoril bom na vašo priprošnjo in v imenu tega, ki je izvir vaše svetosti, v imenu Jezusovem!

R a z l a g a.

1. Zgledi svetnikov in svetnic božjih nas k spreobrnjenju in svetosti spodbadajo. Ni kmali kateri tako hudoben, in vsemu svetemu tako zoper, da bi do prave čednosti in do resnične pobožnosti nekega spoštovanja in čišljanja ne občutil, in gotovo je že marsikteri, kedar je videl zares pobožno in blago dušo, sam pri sebi rekel: „O ko bi pač jez zamogel tak biti!“ Se ve, da tu ne govorim od taci, ki so že tako globoko v hudobije pogreznjeni, da so vse te občutke v sebi zadušili, in, namesto da bi bili od lepih zgledov taci ginjeni, so jim v posmeh in zasramovanje. Govorim le od taci, ki imajo vkljub svojih slabost in napak morebiti celo večih zmot, vendar le pravo voljo, da večkrat mislijo spreobrniti in poboljšati se, ter želé s spokornim življenjem ubežati večnemu poginu. Tacim toraj pravim: Spominjajte se del svetnikov, imejte pred očmi njih zglede! Saj, kakor imajo zgledi hudobnih to moč, da velike in male, mlade in stare pohujšujejo in

za sebo vlačijo; ravno tako moč imajo zgledi pravičnih, da v njih stopinje stopamo, in po njih potih, po potih čednosti in svetosti, za njimi proti nebesom hodimo. Toda v tem nasledovanju nam manjka stanovitne volje, ker smo navadno že s tem zadovoljni, da imamo podobe svetnikov po svojih hišah obešene, ali njim na čast kakošen „očenaš“, kakošno drugo molitvico opravimo, naj bi pohištva ognja, hleve kakošne kuge, in na telesu nas kakošne bolezni obvarovali; na posnemanje njih zgledov se po navadi ne misli. Ko bi si pa njih zgleda bolj k srcu jemali, oh kako lepemu sadu bi tako premišljevanje dozorelo v nas! Gotovo bi jih po cele trume ne odlašalo spreobrniti se, če bi jim bil pred očmi zgled svete Magdalene, ali zgled objokanega Petra. Gotovo bi bil marsikteri krivično pridobljeno blago nazaj dal, in bližnjemu storjeno škodo povernil, če bi se spominjal Caheja v evangeliju. Gotovo bi bil marsikteri boljši hišni oče, če bi se na Eleazarja oziral. Stó in stó bi se jih ne pregrešilo zoper čistost, če bi si ob uri skušnjave Egiptovskega Jožefa, Suzano ali sv. Alojzija, ali sv. Nežo pred oči stavili. Gotovo bi bil ta in tá pobožen in delaven gospodar ter skerbni zakonski mož, ko bi se zastran tega nad sv. Jožefom zgledoval. Gotovo bi večkrat skozi leto pristopal k Gospodovi mizi, ko bi se spominjal sv. kmeta Izidorja, ki je vkljub svojih poljskih del vendar le ob nedeljah na to krepčevavno jed svoje duše mislil. Ravno tako bi ti svoje pregrešne zaveze raztergal in se v solzah pokoril, če bi ti svete spokornice: Marjeta Kortonska, Pelagija ali Marija Egipčanka prišle na misel. O kako marsiktera še nespridena dekle bi še rajše svojemu nebeškemu ženinu Jezusu vedno devištvu obljubila, ter samoč tiho in ponižno živela, kakor pa v nesrečen zakon roko podala in potem noč in dan v križih zdihovala, če bi po zgledu sv. Notburge, in družih vrednost devištvu prav vedila ceniti!

Tako, vidite, bi zgledje svetnikov (in svetnic božjih vse naše življenje spremenili, in tudi mi bi se zveličali, enako sv. Afri, ki se je pri pogledu v molitev zamaknjenega sv. škofa Narcisa, ko je bil pri njej prenočil, pri tej priči spreobrnila; ali enako sv. Avguštinu, ki je življenje svetnikov premišljeval sam pri sebi rekel: „Zakaj bi se jaz ne mogel, kar so ti zamogli?“ ali pa enako sv. Ignaciju, ki je v svoji bolezni z dolgega časa življenje svetnikov bral, in s tem podlago postavil k svojemu spreobrnjenju in k zveličanju.

Koliko zgledje svetnikov premorejo, poglejte iz te le prigodbe:

Kolumbin, ki je bil veliki župan in mestni zdravnik v Sieni, se s prva za večnost ni nikoli dosti zmenil; nekega dne pride ves

shojen in truden opoldne domu, in tirja kosila, ki pa še ni bilo pripravljeno. To ga silno razkači, da razsaja in divja po vsi hiši. Njegova pobožna žena si vse prizadeva, da bi ga z lepo pomirila, in mu pravi, da bo kosilo zdaj zdaj na mizi, med tem pa mu pri-
nese življenje svetnikov, da bi mu pri branji čas prešel. Kolum-
bin s tem še bolj razdražen jej bukve iz rok potegne in ob tla
verže, rekoč, da pač ona nima drugega dela, kakor pravljičice svet-
nikov premišljati. Komaj pa to spregovori, postane na enkrat ves
nemiren, dokler gre, bukve pobere in jih začne sem ter tje pregle-
dovati. Kar zadene na življenje Marije Egipčanke, in ves ta dolgi
popis prebere od konca do kraja, in — vidite! — pri tem se za-
čne njegovo serce mečiti. Od spreobrnjenja in pokore te svetnice
ves ginjen svoje življenje spremeni, in dasiravno v najboljših mla-
dih letih se je vendar tolikemu zatajevanju in pokorjenju podvergel,
da je bil sčasoma celo stanovnik nekega pobožnega, spokornega
reda.

Poglejte tukaj Kolumbina, ki ga je spokornost Marije Egip-
čanke storila svetnika! Zato se še mi ozirajmo na enake zglede,
da nas k spreobrnjenju in k poboljšanju spodbodejo, in kdaj de-
ležne storè nebeškega veselja.

2. Zgledje svetnikov nam pa tudi naše pokorjenje in
sveto življenje polajšujejo, ker nam kažejo, da ga ni terp-
ljenja, katerega bi oni ne bili prestali, in se v tem terpljenji še
celo neko posebno tolažbo okušali. To nam spričuje, da tudi za
nas ne more biti nobena stvar nemogoča, nobena pretežavna, za-
kaj, kar se nam zdi nemogoče, doveršili so svetniki, in kar nam
je pretežavno, to jim je bilo po gnadi polajšano in po nebeških
tolažilnih oslajšano. Kdor bi po tem takem terdil, da ni mogoče
Božjih zapoved v vsem spolnovati, ali po naukih sv. evangelija
živeti, ta bi bil krivoverec, in bi zoper govoril besedam Kristusovim:
„Moj jarm je sladek in lahka moja butara“. Pa kaj bi tudi neki
moglo nemogoče biti? Ali morebiti premagovati svoje strasti in
zastarane pregrešne navade? Toda pogledjte toliko spokornikov in
spokornic, ki so bili jezi, maščevanju, nevošljivosti, obrekovanju,
nečistosti i. t. d. podverženi. Ali pa niso vseh teh strast v sebi
ukrotili? Gotovo je pa, da jim vse to ni šlo brez hudega boja.
Ravno ta njih zmaga pa nas spodbada, da se enako borimo, ker
nam vse to živo priča, da se celo najbolj ukoreninjene strasti in
še tako zastarane navade po sili na zadnje vendar le dajo zmagati.
Na priliko: Ko je sv. Frančiška Saleškega nekdo hudo udaril, in
mu drug v obraz pljunil, bil je ves miren, in na vprašanje, kako
zamore vse to preterpeti, odgovori: „Kedar zapazim, da se mi
žole vzdiguje, zatarem ga“. In ko so zdravniki po smerti njegovo

truplo pri raztelesovanji ogledovali, ter na žole prišli, so enoglasno spoznali, da je bil ta svetnik od nature silni jezi podveržen. Vendar pa se je tako premagoval, da ga nikoli nobeden ni jeznega vidil. — Na dalje, ali ni mogoče sovražnikom odpustiti, svojemu bližnjemu kako delo keršanskega usmiljenja storiti, ali se od posvetnega hrupa in njegovega pregrešnega veselja odtegniti? Poglejte sv. Frančiško, ki je bila za botro celo otroku, katerega oče je ubil njenega moža. Poglejte sv. Ludovika, ki je beračem, katerim je ubogajme dajal, še roko poljuboval; sv. Vacslava, ki je na svojih kraljevih ramah bolnike v bolnišnico nosil. Poglejte sv. Elizabeto, ali sv. Alojzija, ki v kraljevih dvorinah, kakor v samoti, živita. In če le še spet druge vidimo, da so vse zapustili, in v največji revščini živeli, krone in kraljeve palice odložili, in v samostanih zveličanja iskali, najdražji oblačila s spokornimi rasovniki zamenjali, svoj život do kervi ranili, cele noči v molitvah prečevali, in se pri najtežavnih delih ostro postili; iz vsega tega pač lahko spoznamo, da je ni pokore, ki bi bila za nas nemogoča. Judovski vojvoda Gedeon se je pred svoje vojščake vstopil, in jim rekel: „Kar bote vidili mene storiti, to tudi vi storite“; vojščaki so svojega poveljnika vidili, da se serčno vojskuje, torej so oni ravno to storili, ter slavno zmago zadobili. Ravno tako svetniki pred nami stoje, in nam pravijo: „Kakor ste vidili nas storiti, tako tudi vi storite!“ Naš zgled vam je porok, da bote tudi vi zmagali, ker vam kaže, da vam je vse mogoče, česar Božje in cerkvene zapovedi od vas tirjajo. Naj se vam pa tudi ta boj na videz zdi težaven, zanašajte se na Božjo pomoč in njegovo tolažbo. Kakor sv. Lovrencu na razbeljenem ražnji se vam bodo martre zdele lepo dišeče rože, kakor Peter na križu razpet bote vidili angela z zmagonosnim vencem, in v svojih pobožnih molitvah in duhovnih vajab bote okusili tisto sladkost, ki jo je občutil nek puščavnik, ki se je za tega del večkrat nad jutranjim solncem pritožil, zakaj ga je zdramilo od gledanja Božje luči potem, ko je bil cele noči v tem najslajšem vžitku zamaknjen.

3. Zgledje svetnikov nam poslednjič vse naše navadne izgovore spodbijajo, in sicer zato, ker so bili ljudje, kakor smo mi. Ker so bili pa ljudje, so bili toraj z nami vred vsem skušnjavam življenja podverženi. Zato je prazen naš izgovor, če pravimo, da so to pa to lahko storili, saj so bili svetniki. Le poslušajte sv. Pavla, dasiravno je bil Gospodu zvoljena posoda, dasiravno si je terpljenje Kristusovo tako k sercu gnal, da je želel ves svet spreobrniti, da je njegove rane na svojem životu v podobljene nosil, in je bil zamaknjen v tretje nebesa, vendar toži nad vednimi skušnjavami in pravi, da je trikrat prosil Gospoda, naj bi mu jih odvezel, pa mu je odgovoril: „Zadosti ti je moja gnada

ker se čednost v slabosti poterdi⁴. Spet drug se po ternji valja, sv. Bernard v zmerznjen bajer skoči, sv. Hieronim po persih bije, da premagujejo skušnjave mesa in pekla. Ravno tako se nam ne pomaga izgovarjati, da so svetniki več gnad od Boga prejeli, kakor pa mi. Zakaj verska resnica je, da Bog slehernemu toliko gnade deli, kolikor mu je je k zveličanju potreba, sicer bi ga kaznovati ne mogel. Reči celo smemo, da v marsikterem oziru imamo vsaj vnanjih gnad še več, kakor so jih svetniki imeli; na priliko: koliko je v naših časih šol, pridig, keršč. nauk, koliko duhovnih pastirjev, koliko cerkev, česar kdaj ni bilo, ko so oni živeli. Če so pa več notranjih gnad prejeli, kakor mi, so pa tudi, (in to si dobro zapomnite!) bolj molili, in si najmanjšo gnado, ki so jo prejeli, v dobro obračali, ne pa, kakor mi, je zaverгли. Notranje gnade so sad molitve in pokorščine, in zastonj jih od Boga pričakuje, kdor se pred njim v molitvi ne ponižuje in svoje terme pod pokorščino ne upogne. In vidite! ravno pomanjkanje tega dvojega je dan danes pri ljudeh krivo, da je pri nas toliko vnanjih gnad brez notranjega sadu. Zakaj, koga pomaga resnico slišati, če pa le oči kolje in besedovanje napravi, termastih glav pa in napuh-njenih senc vendar le ne poboljša? — Prazen je tudi ta izgovor, da nam stan ne pripušča tege storiti, kar so storili svetniki. Svetniki svojega stanu niso nikoli dolžili, da jim njegove opravila nebesa zapirajo. Veliko več so spoznali, da so vsi stanovi od Boga in toraj tudi iz vsakega pot pelje proti nebesom. Cesarske in kraljeve poslopja, gosposke in kmečke hiše, oženjeni in neoženjeni cesarski služabniki, kmečki hlapei, vojščaki in drugi, vsi imajo svoje zaznamovane v nebesih, ki nam pravijo, da noben stan sam na sebi, če le kolikaj k pridru človeške družbe pripomore, še ni nobenega pogubil. — Poslednjič pa tudi ta izgovor nič ne velja, da so sedanji časi in sedanje navade vse drugačne memo nekdanjih. — Časi s svojimi šegami in navadami se spreminjajo, to je vse res. Toda ni ga bilo nikoli časa, čigar šege in navade bi se bile vse s svetim evangelijem spovzele. Zmiraj je bilo med žitom dosti ljulike, zmiraj med dobrim dosti napačnega. Vendar pa od svetnikov nikjer ne beremo, da bi se bili napačnega poprijemali, ali take navade za dobre in prave spoznali, ki so bile Božjim in cerkvenim zapovedim nasprot. Ravno to pa je tudi naša dolžnost, da se po njih zgledu v sredi neznabožnega sveta pravega in dobrega deržimo, ne pa po zgledih popačenih časov živimo, naj nas tudi svet za tega voljo zasramuje, ker prišel bo čas, ko bodo taki posvetnjaki spoznali in rekli z besedami v bukvah modrosti (5, 5.): „Mi neumni smo njih življenje imeli za nespamet, in njih konec za nečast; glejte, kako so zdaj prišteti med Božje otroke, in njih delež je med svetniki!“ — Zgledi svetnikov nam toraj tudi vse naše izgovore spodbijajo.

S k l e p.

Za tega voljo rečem, ozirajmo se nanje sleherni dan, da nas bodo k pokori in k sv. življenju spodbadali, nam na poti proti grobu in večnosti oboje polajševali, dokler še mi pridemo za njimi in deležni postanemo njih časti, njih sreče, njih veselja, ktere v dolini solz na pomoč kličemo: „Vsi svetniki in svetnice Božje! Za nas Boga prosite!“ Amen.

V dan spomin vseh vernih duš.

(Uboge duše v vicaah so zapuščene od nebes, zapuščene od zemlje.
gov. — f. —.)

Kar je sneženi hlad ob času žetve, to je zvesti poslanec njemu, ki ga je poslal;
on mu naredi pokojno dušo. Pregovor: 25, 13.

V v o d.

Preljubi bratje v Kristusu! danes pridem k vam kakor poslanec. Namen ali cilj in konec, zavoljo kterega sem k vam poslan, je tolikanj važen in imeniten, da moram kar ob začetku svojega govorjenja prositi Boga, naj mi pomoč in milost (gnado) da, da vam z živo besedo do serca pridem, in mir in pokoj poskerbim tistim dušam, ktere so me v britkih solzah poslale do vas. — Poslan sem od duš iz vic, poslan od duš vaših znancev, vaših bratov in sester, vaših lastnih staršev. Mnoge zmed njih ječijo v prestrašni ječi, in terpijo bolečine, kakoršne se prav popisati ne dajo. — Naj bi bilo vam, keršanski starši! prešlo kako dete; ali naj bi bil vam, ljubi poslušavci! zginil spred oči kak brat, ali sestra, ali kak prijatelj in znanec; in bi veliko veliko let clo nič

ne bili slišali in zvedli o njem: danes pa bi kar na enkrat počil glas, da se znajde med divjaki v strašni sužnosti in grozovitnem jetništvu, v katerem ga po dnevi ravno kakor neumno živino vpregajo v jarm, po noči pa ga zapró v strahu in groze polno ječo. Kaj ne, da bi vas skoraj v omedlevo verglo tako žalostno sporočilo, in bi vam serce obrnilo v persih, in hiteli bi, rešiti svoje dete, rešiti svojega brata, svojega prijatla ali znanca tolikega terpljenja, če bi pri tem tudi svoje premoženje ali clo lastno življenje v nevarnost postavili. — Toda kaj je pač sužnost pri naj bolj neusmiljenih divjakih, če jo primerjamo z jetništvom v vicah? — Sužnjim, ki se znajdejo v sužnosti med Turki ali drugimi divjaki služi v posebno srečo to, da se njih nesreča vendar le prav živo in ganljivo popisati da: nesreče ubogih duš v vicah pa si nikakor ne moremo prav postaviti pred oči. Njih nesreča je velika nad vse druge nesreče in to že zavoljo tega, ker so v svojem nezmer-nem terpljenju vse zapuščene. — Če je kak človek na zemlji tudi še tako zapuščen, najde vendar le še pri enem ali drugem dobrem človeku kako pomoč in tolažbo. In če bi tudi res nikoli nikjer na zemlji ne našel usmiljenega serca, ima pa vsaj v nebesih svojega Boga ter svojega pomočnika in tolažnika. Uboge duše v vicah pa, — oh žalost in britkost! — so zapuščene od nebes in od zemlje. — Morda vam bo serce omečilo, morda vam ga k usmiljenju nagnilo, ako vam danes popišem, kako da so uboge duše v vicah I. zapuščene od nebes, II. zapuščene od zemlje. Poslušajte!

Razlaga.

I. Uboge duše v vicah so zapuščene od nebes.

Ako bi človek prav premislil, kaj se pravi od nebes zapuščenemu biti, bi se mu od same groze lasje ščetinili na glavi in bi mu kerv zastajala po žilah. Če pravimo, da je kdo od nebes zapuščen, hočemo s tem na znanje dati, da se takemu človeku pred očmi zapro nebeške vrata, da Gospod nebes in zemlje od njega oberne svoje obličje, in da ga on, ki je sicer naj ljubeznivši in naj bolj usmiljeni Bog, zdaj vsemu njegovemu zdihoivanju in žalovanju vkljub od sebe pahne in zaverže. To je pa zares strahu in groze polna reč! To je zapuščenost, da jej para ni.

In glej! v takem revnem in prerevnem stanu se znajdejo uboge duše v vicah. Naj poprej namreč so za nekoliko časa ločene od nebes; na dalje so obsojene v grozoviti kraj,

ves poln neznanih muk in bolečin; in na zadnje morajo tudi še ostati v tem strašnem kraju toliko časa, kolikor jim ga je odkazala ojstra pravica božja.

1. Naj poprej, pravim, so verne duše v vicah za nekoliko časa ločene od nebes. Kader so se bile iz tega sveta ločile, morda so se z veselim upanjem tolažile, da pojdejo v večno srečne nebeške stanovanlišča. Ali kakor hitro so na uni svet stopile, zaslišale so iz ust pravičnega sodnika resnobno obsodbo: „Tu sem noter v nebesa nič nečistega ne more. Pojdite toraj, in se očistite poprej v ognjenem jezeru. Pobrišite iz sebe tudi majhne madeže; poplačajte tudi male dolgove: in po tem, ko bote izplačale vse svoje dolgove in kader bote izmile iz sebe vse svoje madeže, ter bote postale vse lepe, vse čiste, se vam bodo odperle nebeške vrata, vas bo nebeški ženin ljubeznjivo sprejel, in vas peljal na nebeško svatovščino. Zdaj pa vas ženin še ne spozna. Zakaj tu sem noter nič nečistega ne gre“.

Kdo je pač v stanu nam prav popisati žalost, ktera je dušo spreletela, in bolečino, ktera jo je prevzela, kader je tako obsodbo zaslišala iz ust božjega sodnika? Bilo jej je, kakor popotniku, ki po dolgem, trudapolnem potovanju dospe do ljubega domačega kraja. Ves vesel stopi v domačo vas in v očetovo hišo, in že komaj čaka, da bi na svoje serce pritisnil svojega dobrega očeta, svojo skerbno mater in svoje ljube brate in sestre, znance in prijatelje. Ali glej, v domačem kraju ga noče nobeden spoznati, clo lastni starši ga nočejo v hišo sprejeti. Vunkaj ga iztirajo iz domače vasi, in ga brez vsega usmiljenja po svetu poženó. Kaj ne, da bi nezmerna britkost dušo zalivala takemu potniku?

Enako se duši godi, kader je obsojena v vice.

Godi se jej kakor nevesti, ktero si je zmed tisuč in tisuč drugih sam kraljev sin izbral za svojo prihodnjo tovaršico in družico. Kako željno si ne pričakuje dneva, o katerem bo za zmerom zaročena s svojim kraljevim ženinom! Ta dan pride, in nevesto pripelje pred ženina, da bi jo peljal pred altar. Komaj pa ženin svojo nevesto zagleda, ukaže jo brez vsega usmiljenja tirati spred svojega obličja, in jo z gerdo iz mesta pognati. Ženin je namreč majhen madež zagledal nad svojo nevesto, in zavoljo tega madeža jo je ukazal spoditi iz svojega kraljevega dvora. Kaj ne, da bi taka nevesta spred same sramote ne vedela, kam bi se djala? Kaj ne, da bi spred same britkosti omedlevala in umirala? Taka in še večja britkost zaliva dušo, kader se ob sodbi nebeške vrata pred njo zapro, in je primorana iti v vice.

2. V tem namreč, da so duše za nekoliko časa ločene od nebes, še ne obstoji vse njih terpljenje, temveč imajo svoje terpljenje tudi še v tem, da so obsojene v neznano ječo, v katero nikdar sonce ne posije, v kateri veselje ne prebiva, ampak le bolečine gospodujejo in muke z železno silo.

O ljubi Bog! kdo vam bo pač prav dopovedal, kaj da uboge duše trpe na tem prestrašnem kraju? Neizrečeno velike so bile muke, ktere so preterpeli in prebili marterniki in prvi kristjani. Nekatere izmed njih so pokladali na razbeljene roše, ter jih pekli pri počasnem ognju. Druge so zapirali v bronaste junce, pod kterimi so zakurili, ter junce razbelili, da so ubogi mučenci v njih zaperti v nepopisljivih bolečinah se vdušili in v pepel spremenili. Spet druge so vse zvezane in v okove zakovane vergli v tamne berloge, v kterih so jim izstradane miši in podgane in druge živali polagoma oglodale vse meso in kosti. Strašna muka je bila tudi ta, da so živega človeka privezali na mrtvega že gnjilega, in ga pustili na njem, dokler ni v neznanem smradu in červih in grozi sam duše izdihnil in tudi merlič postal. Toda vse te in druge strašne muke vendar le niso še tako velike, da bi bile enake mukam, ktere imajo preterpeti in prestati uboge duše v vicah. Sv. Ciril Jeruzalemski pravi: „Ko bi mi prav spoznali, kaj so vice, bi namesto terpljenja v vicah radi prevzeli vse bolečine, ktere so le koli od prvega človeka sem kdej prišle nad ljudi“. In sv. Avguštin primerja terpljenje v vicah s terpljenjem v peklju s tim edinim razločkom, da bodo peklenske muke vekomaj terpele, muke v vicah pa ne vekomaj.

Če pa taka, kdo bi se nek še prederznil terditi, da majhni grehi, zavoljo kterih se v vice pride, nimajo dosti v sebi, in da majhen greh ni ravno tolikanj huda reč? Mi ljubi moji le nikar nikar ne prezirajmo majhnih grehov, marveč se jih varujmo na vso moč, ker smo ravnokar slišali, kako hudo se morajo duše v vicah zanje pokoriti. Poglejte, za kako majhno laž, v nepremišljenosti izrečeno ali za kratek čas, — za kako majhno nepoterpežljivost, če je tudi le samo malo časa terpela, — za kako besedico, ktera se z ljubeznijo ni skladala, — mora duša goreti in terpeti v ognju, kteri peče in žge, kakor sam peklenski ogenj. — Keršanski otroci! za vašo lahkomišljeno obnašanje pri božji službi, za vašo prepirljivost med seboj vas čakajo muke, ktere se peklenskim mukam primerjajo. — Keršanski mladenči in deklice! s svojimi nespodobnimi mislimi, ktere pasete v svoji glavi, — s svojo nespametno radovidnostjo in radovednostjo, ktera vas pripravlja v marsiktero nevarnost, — s svojim ogovarjanjem in praznim govorjenjem, ki ga za kratek čas imate, — kurite si ogenj, ki je peklenskemu ognju

enak. — Keršanski starši! s svojo napčno prizanesljivostjo pri svojih otrokih ki jih ne pošiljate ne v šolo ne v cerkev, pa jih tudi sami doma zadosti ne podučujete in po keršansko ne redite, si nakopavate muke, katerim vse pozemeljske muke niso enake. — Res je sicer, da vam majhni grehi božje prijaznosti ne vzamejo, gnade božje ne poropajo, in vas v večno pogubljenje ne pripravijo; pa je tudi to res, da bote mogli za svoje majhne grehe, ako v sedanjem življenju za nje pokore ne storite, pokoro delati v strašnem ognju, kateri se s peklenkim ognjem stavi v eno versto. In v tem ognju se bote mogli vicati in pokoriti — ne sicer na vse vekomaj, kakor v peklenkem ognju, — vendar pa — Bog sam vé — kako dolgo!

3. Memo tega namreč, da se morajo duše v vicah anati nebeškega veselja in da morajo iti v kraj neznanega terpljenja, jim je to še posebno hudo, da njih terpljenje terpi dolgo dolgo, morda še dalj časa, ko vse pozemljsko terpljenje. Zakaj Bog ni le samo neskončno usmiljen, ampak je tudi neskončno pravičen. Dokler človek na tem svetu živi in sicer do poslednjega dihleja njegovega sedajnega življenja ga milost božja v zavetju ima, in ga usmiljenje božje objema, ravno kakor skerbna mati svoje ljubljeno dete. Kakor hitro pa je človek skončal svoj pozemljski tek, ima ga le sama pravica božja pod oblastjo. In božja pravica dušo natanjčno preišče, prešteva vse njene pomotljaje, pregleda vse njene madeže, jih do dobrega preteka, in zaverne dušo v kraj vicanja in pokorjenja, ter jej odmeri čas, kolikor dolgo da bo mogla ostati v tem kraju terpljenja. In vse to je popolnoma prav. Bog namreč je že premnogokrat na znanje dal, kako nagnusen da je pred njegovim obličjem ne le samo veliki, ampak tudi majhni greh, ne le samo smertni, ampak tudi odpustivljivi greh. O neki priložnosti je Izraelskemu ljudstvu v puščavi vode primanjkovalo. Bog ukaže Mozesu s palico v skalo vdariti, da bi se iz skale voda pocedila. Mozes pa ni imel zadosti upanja, da bi mu terda skala vode dala. In zavoljo te njegove nezaupnosti se je Mozes Bogu toljkanj zameril, da ga Bog ni pustil iti v obljubljeni deželo. Bog mu je sicer iz gore pokazal lepo deželo, vanjo iti pa Mozes ni smel. — David ukaže vse svoje ljudstvo prešteti po vsi svoji deželi. To se je zgodilo med drugim tudi iz napuha. Bog pa mu pošlje kugo v deželo, ktera mu je pomorila v treh dneh krog 70.000 ljudi. (II. Kralj. 24, 15.) — Kralj Ezekija skazuje iz nečimurnosti babilonskim poslancem svoje zaklade, in prerok Izaija (39, 6. 7.) mu zavoljo te nečimurnosti napové božjo kazen, rekoč: „Glej, prišli bodo dnevi, da bo pobrano v Babilon vse, kar je v tvoji hiši, in kar so tvoji očetje zalag nabrali do tega dneva; nič ne bo puščenega, pravi Gospod. In vzeli bodo tvoje otroke, ki pridejo iz tebe,

ki jih boš rodil, in bodo služni v gradu babilonskega kralja.“ Takih in enakih zgledov nam je Bog veliko postavil pred oči. Kažejo nam prav očitno, kako močno da Bog clo majhne grehe sovraži. Nobena krivica se nam toraj ne godi, če nas Bog zanje v vicah tako ojstro pokori, ako se v sedajnem življenju nočemo zanje pokoriti. Sami sebi moramo tožiti, nikakor pa ne božje pravice dolžiti, kader vidimo, da se božja pravica ne da z nobeno prošnjo preprositi, z nobenimi solzami ne omečiti, da bi uboge duše iz vic spustila pred določenim časom. Uboge duše v vicah so tako rekoč zapuščene od nebes. Božja pravica se natanjčno derži odmerjenega časa. — Mi ljudje na zemlji bi sicer zamogli prikrajšati ubogim dušam v vicah čas njihovega terpljenja; pa nas marskterikrat ni volja! In tako se zgodi, da so

II. Uboge duše v vicah zapuščene tudi od zemlje.

Ubogim dušam v vicah je pretekel čas setve, pretekel čas, o katerem bi si zamogle kaj zasluženja nabirati za nebesa. Roke so jim tako rekoč zvezane, ne morejo si svoje ječe odkleniti, ne morejo si nobenega hladila in tolažila poskerbeti. Mi ljudje na zemlji jim zamoremo pomagati; mi jim zamoremo njih strašno ječo odkleniti; mi jih zamoremo strašnega terpljenja rešiti. Nam še zmerom sije solnce božje milosti, da jim zamoremo s svojimi dobrimi deli v prid obrniti presveto rešno kerv Zveličarjevo, ktera edina nam odpira nebeške vrata. Toda — žalovaje vam moram povedati — da so verne duše v vicah zapuščene tudi od zemlje, zapuščene od nas ljudi, zapuščene s tim, da se ne spominjamo ne vie, ne vbogih duš v vicah.

1. Le malokrat imamo vice na spominu. Ko bi se dostikrat spominjali na vice, ter pridno prevdarjali in premišljevali, kaj da so vice, bi od ene strani gotovo ne doprinašali tolikanj odpustljivih grehov, in od druge strani bi za svoje velike grehe, katerih smo se sicer že spovedovali, gotovo ojstro pokoro delali, pravičnemu Sodniku zanje zadostovali: vendar pa ne storimo ne tega, ne unega.

a) V ozir odpustljivih grehov moramo spoznati v svoje lastno osramotenje, da se jih vse premalo studimo, marveč jih doprinašamo prav labkomišljeno in kar tje v en dan. Otroci se lažejo tako prešerno, kakor da bi jim bila laž že prirojena; mladenči se kar nič ne sramujejo, nespodobne pogovore voditi; možje si kar nič iz tega ne storé, ako koga kaj prevarijo in preslepé; žene grajajo ena drugo kar brez vsega straha in brez vse skerbi; gospodarji so preveč sitni in navtisljeni, posli pa vse premalo delavni

in zvesti; rokodelci le dostikrat besedo potajé; v molitvi smo le pregostoma vsi razmišljeni; v božji službi smo vsi mlačni; svoje dela opravljamo brez dobrega namena; jemo in pijemo, pa se nič ne spominjamo na Boga, ki nam jed in pijačo daje; marskterikrat dragi zlati čas pobijamo z praznim pregovarjanjem, nepotrebnim pohajanjem, in premišljevanjem nečimurnih reči. Ko bi si v spomin sklicevali vice, v katerih se bomo morali oestro pokoriti za vse te pregreške, bi bili gotovo vse bolj čuječi sami nad seboj; bi bili v obhoji čuječi, v govorjenju previdni, v jedi in pijači zmerni, v molitvi goreči, povsod pametni in modri. Ker se pa vic nič kaj prav pridno ne spominjamo, doprinašamo majhnih grehov brez števila.

b) Od tod pa, da vice tolikanj radi iz spomina spustimo, se izbaja še drugo zlo, in sicer to, da nimamo prave skerbi, pokorite se za svoje velike grehe, katerih smo se že spovedali, in od katerih smo bili na spovedi že odvezani. Če smo se tudi svojih grehov prav odkritoserčno in skesano spovedovali; če nam je vse te grehe tudi res odpustil neskončno usmiljeni Bog: nam vendar le s tim po navadi ni že tudi odpuščena vsa kazen, katero smo si z grehom zaslužili. Večne kazni nam bodo sicer res odpuščene; časne kazni pa nam večidel še ostanejo, da jih terpimo ali v sedajnem življenju, ali pa unod groba, v vicah. Ko bi tedaj od časa do časa premišljevali vice in terpljenje v vicah: o kako radi bi se podvergli vsemu terpljenju na tem svetu! kako vdani bi zadeli naj težji križ! kako poterpežljivo bi preterpeli clo naj hujše preganjanje, kako serčno bi sami ob sebi prevzeli sleherni mertvenje in pokorjenje! s kolikanj veselo roko bi obdarovali ubožčika, kader nas vbogajme prosi! Ker se pa vic ne spominjamo, ne spominjamo se tudi pokore, katero bi mogli delati, da bi se vicam odtegnili in terpljenju v vicah.

2. In ker se že vic ne spominjamo, da bi sami sebe vic obvarovali; kolikanj manj se še le spominjamo vbogih duš v vicah, da bi njih iz vic potegnili.

Sveta cerkev nas sicer opominja slehern dan, da bi molili za verne duše v vicah. Vsak večer namreč po angeljevem češčenju z manjšim zvonom znamenje daje, da molimo za uboge duše v vicah. Toda veliko je ljudi, ki se ne zmenijo za zvon in njegovo zvenenje; veliko drugih pa je, ki sicer molijo, kader zvoní, pa ne vedo, koga in za koga. In tako jim pretečejo celi tedni, pretečejo celi mesci, da se resnično in resnobno ne spominjajo ubogih duš v vicah. In morda bi jih clo po cele leta zares v spominu ne imeli, ko bi sveta cerkev ne bila postavila današnjega dne, ter

dan spomina vseh vernih mrtvih ali vernih duš dan, o katerem nas vodi po grobeh naših rajnih in nam s tim prav živo v spomin sklicuje vse, ki so pred nami šli iz tega sveta, sosebnost pa tiste, ki se znajdejo v vicah.

Da se pa res vse premalo spominjamo svojih rajnih, premalo spominjamo vernih duš v vicah, spričuje nam vsakdanja skušnja. Obernem se pred vsemi drugimi do tistih otrok, katerim so starši že odmerli. Povejte mi, vsi taki otroci! kolikokrat se spominjate svojih pokojnih staršev, kateri morajo morda ravno zavoljo vas v v vicah terpeti? Hiša, v kateri prebivate, miza, pri kateri obedujete, polje, s katerega sad uživata, in vse drugo premoženje vas spominja vaših staršev, od katerih ste vse to prededovali. „Hišo, v kateri prebivam,“ lahko reče sam pri sebi marskateri sin, „so mi oče zapustili, ter jo tako lepo izdelali in pripravno naravnali, in mi v njej vse potrebno oskerbeli. Kje pa ima duša mojega očeta zdaj svoje ostavanje, Kaj, ko bi jaz sicer lepo stanovanje imel, duša mojega pokojnega očeta pa bi mogla v vicah prebivati? Njive, na katerih si živež pridelujem; vertovi s sadnim drevjem, kateri mi dajejo tolikanj žlahnega sadja; vinogradi z bogatim tersjem, katero mi sladke vince rodi, vse to so mi zapustili moj rajni oče. Kaj pa, ko bi med tem, ko jaz za mizo sedim, in uživam, kar so mi moj skerbni oče z velikim trudom skupaj spravili, kaj, ko bi med tem duša mojega rajnega očeta morala omedlevati in lakoto in žejo terpeti v vicah?“ Take misli bi lahko vsakemu dediču v glavo prišle, mu serce mečile in ga k usmiljenju nagnile. Toda kako redki so, da bi si v spomin sklicevali take premišljevanja! Na pričo vzamem vas samih, ljubi poslušavci. Le povejte: Ali ste res resnično skerbni za duše svojih rajnih staršev? Ali vam pač tu in tam katerikrat pride na misel, da bi izstradanemu siromaku v dar dali kosček kruha, kateri vam je prirastel na njivi, katero ste podeovali od svojega očeta, v dar dali iz tega namena, da bi duši svojega vmerlega očeta potolažili glad, katerega ima po večnem življenju? Ali vam kdaj na misel pride, da bi potrebnemu bolniku poslali kozarec vina, katero vam je prirastlo na tersju, katerega vam je zapustil vaš pokojni oče, poslali iz tega namena, da bi mi v plamenu vic, ako se ondi znajde, pogasili žejo po nebeškem veselju? Ali vam pač kde na misel pride, kako obnošeno obleko v dar dati razgolenemu ubožniku, v dar dati iz tega namena, da bi svojega rajnega očeta ogernili s svatovsko obleko večnega zveličanja? Kako malo je pač takih otrok, ta bi to storili! Če vam pa še na misel ne pride, dušam svojih lastnih staršev na pomoč prihiteti, ter jim iz plamena vic pomagati, kolikanj manj se je še le zanašati, da bi hotli vsmiljenje skazovati dušam drugih duš v vicah?

Pri teh mojih besedah mi na misel hodi tisti mertvoudni človek, kateri je bil bolen celih 38 let. Prinesli so ga do kopeli, kateri se je reklo Betzaida. V to kopel je ob časih angelj Gospodov prišel, in voda je plivkala. In kdor je po plivkanju vode prvi v kopel stopel, je mahoma ozdravel, naj si je imel katero koli bolezen. Pred to kopeljo je ležal 38letni bolnik. Jezus ga vidi ondi ležati, in mu reče: „Hočeš ozdravljen biti?“ Bolnik mu je odgovoril: „Gospod! nimam človeka, da bi me, kader se voda skalí, v kopel djál; zakaj, preden jaz pridem, drugi pred menoj vanjo stopi.“

Ubogi bolnik je zdihoval, da nima človeka, kateri bi mu pomagal. Ravno tako, se mi zdi, da slišim duše v vicah ječati. „Otroke sem povila v smertnih težavah“, žaluje zapuščena mati, — „in te otroke sem izredil v neznanih skerbeh“, zdihuje zapuščeni oče, — „in zdaj ne zuava, da sva otroke zapustila na zemlji. Menda so naju popolnoma spustili iz spomina? Nimava človeka, kateri bi se naju usmilil; ker so naju clo lastni otroci pozabili, nimava upanja, da bi nama kdo pomagal iz tega neznanega ognja!“ — „Še pred svojimi starši sem šla iz tega sveta. Oče in mati mi še živita. Pretakala sta kervave solze, kader sta moje mervto telo devala pod zemljo“, zdihuje uboga duša zgodaj umerlega sina, zgodaj preminule hčerke, — „zdaj pa se me moji starši nič več ne spominjajo, pri čistem so me pozabili. Nimam ga človeka, kateri bi me rešil mojega nezmernege terpljenja!“ — „Imela sem ljubega prijatla, kateri me je s solznim očesom spremljeval na pokopališče“, zdihuje duša zvestega prijatla, — „nekoliko časa je žaloval, da me je zgubil; zdaj pa me je popolnoma spustil iz spomina. Nimam ga človeka, kateri bi se me usmilil; ter me rešil mojih silnih britkost in bolečin!“ Tako zdihujejo uboge duše v vicah. Vice so vse polne njihovega zdihovanja. Na vse strani se razlega žalostno ječanje: „Nimamo ga človeka, kateri bi se nas usmilil, kateri bi nam pomagal. Zapuščeni smo od nebes in od zemlje!“

S k l e p.

Tako, ljubi moji! jih slišimo žalovati in zdihovati, in njih zdihovanje in žalovanje bi nam v živo ne šlo? Ako že nemega vola ne moremo čuti mukati v jami, v katero je padel, da bi mu iz jame ne pomagali, ako že psičku hitimo vrata odpirat, ako ga slišimo bevskati v kakem zaporu: bomo mar terdoserčni le samo do ubogih duš v vicah? Saj verne duše v vicah veliko ne tirjajo

od nas : Kaka kratka molitvica, kak radovoljen post, kaka obnošena obleka za razgaljenega siromaka, kaka kupica vina za potrebnega bolnika, kak odpustek, kaka daritev sv. maše, ali kako drugo dobro delo, to je vse, kar zahtevajo od nas. Ali se vam mar to preveč vidi? — In če ubogim dušam v vicah res pomagamo, ter jih rešimo njihovega neznanege terpljenja, oj kolikanj lepo delo s tim zveršimo! Kolikor duš rešimo iz vic, toliko svetlih luč prižgemo v nebesih, toliko kraljic rešimo strašnega jetništva, toliko priprošnjic in besednic si naberemo pred božjim tronom. Angeljvarhi nam bodo vsi hvaležni, da smo jim rešili toliko duš, ktere so bile njim izročene v skerb. Svetniki se bodo z dopadanjem na nas ozirali iz nebeških višav, ko bomo množili njih veselo tovaršijo. Marija, nebeška kraljica, bo imela veliko veselje nad nami, ko bomo nevestam pomagali na svatovščino njenega božjega Sina. In Bog sam, ki je lastnega Sina dal v naše odrešenje in zveličanje, skazoval bo usmiljenje nam, ki usmiljenje skazujemo ubogim dušam v vicah. Na strani vam bodo stale vse nebesa, ktere so stvarjene človeškim dušam v prebivališča. Večega dobička tedaj res ne moremo storiti, kakor ga storimo, ako tudi le eno samo dušo rešimo iz vic! Amen.

Pridiga za XXI. pobinkoštno nedeljo.

(Poterpljenje imejmo z bližnjim; gov. J. A — st.)

Njegov sohlapec je predenj padel, in ga je prosil, rekoč: Poterpi s menoj!

(Mat. 18, 29.)

V v o d.

Jezus je ravno svoje učence učil, da smo dolžni poterpljenje imeti in se spravljati. Da jim to dolžnost še bolj razvidno stori, in jim še bolj na serce položi, povedal je priliko od kralja, kateri je hotel obrajt delati s svojimi hlapci.

Deset tavžent talentov, to je po našem več ko 22 milijonov goldinarjev je bil dolžen služabnik svojemu kralju; zares nesplačljiv dolg! Ker je kralj prevedel, da služabnik dolga nikoli poplačati ni vstani, zapovedal je njega, njegovo ženo, njegove otroke, in vse njegovo premoženje prodati, da bi vsaj nekoliko plačila dobil. Dolžnike, posebno nepoštene dolžnike prodati, bilo je v jutrovih deželah po postavah tistih časov pripuščeno, in taki prodani ljudje so bili potem sužni, kakor se to še dandanašni pri zamorcih in nekterih drugih ljudstvih godi. Žalosten in prestrašen je torej padel služabnik pred kralja na kolena, in ga prosil, naj bi z njim poterpel, ker scasoma hoče dolg poplačati. In kralj, ker je dobro vedel, da služabnik več obeta, kakor bo storiti mogel, odpustil mu je ves dolg. Pač velika milost, ki jo je kralj skazal svojemu hlapcu!

Ali kako vse drugači je zdaj ta nehvaležnik ravnal z enim svojih sohlapecev! Le 100 denarjev, blizo 20 goldinarjev, po našem, bil mu je dolžen, in lahko bi mu bil ta majhni dolg odpustil, toda ni hotel z njim poterpljenja imeti, ampak je z vso ojstrostjo ravnal z njim po postavah tistih časov, po katerih je smel dolžnika za vrat zgrabiti, k sodniku peljati, dolžnika zatožiti, zapreti, in z njim ravnati, kakor je hotel.

Vendar kralj, kateremu je bilo od neusmiljenega ravnanja tega hlapca povedano, dal mu je občutiti zdaj tudi vso ojstrost svoje pravične jeze, in ga v ječo vergel, naj tam svojo nehvaležnost in terdobo obžaluje.

Kralj v sv. evangelju je Bog, in hlapci smo mi ljudje.

Dolg vsakega človeka do Boga je nesplačljiv, neskončen, ker v grehu je človek bil rojen, in je zrastel. Vendar je Bog tako milostiv, in odpusti grešniku neskončno veliki dolg zavoljo neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa, ako ga skesan odpuščanja prosi, in se resnično poboljšati hoče.

Vse krivice pa, ki so nam jih drugi storili, majhne so v primeri z našim pregrešenjem zoper Boga.

Ker Bog z nami tako veliko in neprenehljivo poterpljenje ima, naj nas to gane, da bi tudi mi slabosti in pregreške svojega bližnjega voljno preterpeli. K temu poterpljenju, ki ga moramo z drugimi ljudmi imeti, vas hočem tudi jes danes opominjati. Zato bomo premislili:

I. Kaj nas priganja, da z drugimi poterpljenje imamo?

II. S katerimi ljudmi moramo posebno poterpeti?

Pripravite se!

Razlaga.

I. Poterpljenje z drugimi ljudmi se imenuje tista čednost, po kateri človek slabosti in sitnosti svojega bližnjega z vdanostjo v božjo voljo in iz ljubezni do Boga prenaša.

Z vso resnobo si moramo za to lepo čednost prizadevati; to tirja od nas naša sv. vera, k temu nas opominja izgled našega nebeškega Očeta, izgled Jezusa Kristusa, in vseh svetnikov.

Naša sv. vera je vera ljubezni in sprave; ona tirja od nas, naj s Kristusom terpimo, če hočemo ž njim poveličani biti; ona nam pravi, da nebeško kraljestvo silo terpi, in da le silni ga nase potegnejo. (Mat. 11, 12.)

Nebeški Oče sam nam je izgled poterpljenja, s katerim grešnikom prizanaša. Kako strašne hudobije se vendar na zemlji

godé! Godijo se umorstva, tatvine, krive prisege, bogokletstva in druge velike pregrehe, naša zemlja je skorej vsak dan z njimi oskrunjena. So še cele dežele in ljudstva, kjer gnjusoba nar gerjega malikovanja prebiva. In vse te hudobije, s katerimi se Bogu dela tolika nečast, in ktere bi lahko na nagloma potrebil z zemlje, prenaša Bog z neizrekljivo poterpežljivostjo, in le njegovo neskončno usmiljenje brani, da njegova pravična in vsemogočna roka ne zgrabi nas grešnikov. Tudi tebe, ki ga vsak dan žališ, Bog še zmirej s poterpežljivostjo prenaša: že veliko let ga žališ, in še te ni prijel, kakor si zaslužil; še te ni pahn timer večni ognjeni brezen, ampak še zmiraj čaka na tvoje spreobrnjenje.

Ali nas ta izgled ne bo močno priganjal, da ravnamo s svojim bližnjim ravno tako poterpežljivo in prizanesljivo? Bog je poterpežljiv in prizanesljiv proti tebi, ti pa — nočeš svojega bližnjega prenašati z ljubeznijo? V tebi se pri nar manjšem razžaljenju, ki se ti prigodi, jeza vname! Ti si zmirej hitro k maščevanju pripravljen. O poglej vendar na izgled, ki ti ga Bog daje, in premagaj svojo občutljivost! Strahuj svojo naglo jezo; prenašaj slabosti svojega bližnjega poterpežljivo in krotko, da tudi ti usmiljenja dosežeš pri tistem, ktereга prizanesljivost in poterpljenje tako zlo potrebujemo mi vsi!

Ravno tako močno nas priganja izgled Jezusa Kristusa, da s bližnjim poterpljenje imamo. On, ki bi bil svoje sovražnike in morivce lahko zdrobil na nagloma v prah, pustil se je njim voljno zvezati in k smerti peljati, kakor jagnje, ki svojih ust ne odpre, in se pusti peljati v mesnico.

In kako lepe izgleds poterpljenja z bližnjim nam dajejo tudi svetniki stare in nove zaveze.

Poglejmo nar poprej na starega očaka Jakoba. Koliko je moral on prestati od svojega ujca Labana! Pa je vse krotko preterpel; še clo tista gerda goljufija, ktero je Laban s tem nad njim doprinesel, da mu je namesti Rabele Lio dal, ni ga nepokojnega storila; on je raji preterpel, kakor da bi se bil prepiral, in je še za Rahelo služil novih sedem let.

Tudi Egiptovski Jožef je lep izgled poterpljenja, ker je svoje brate poterpežljivo prenesel, in se ni maščeval nad njimi, akoravno so tako gerdo in grozovitno ravnali z njim.

Mozes je 40 let terde serca Izraelcev, njih nepokornost in njih mermranje voljno prenašal in skazoval nepremagljivo poterpežljivost.

Kaj bomo rekli od Joba, ki je bil čudež poterpežljivosti?

Satan je v svoji hudobiji pripravil vse mogoče nesreče nad njega, zakaj on mu je v enem dnevu vzel vse njegovo bogastvo; on je naredil, da so njegovi otroci umerli, on je njegove hiše poderl, in njegove čede pokončal; on je njegovo telo obdal s silno hudo oteklino, ktera je tak smrad od sebe dajala, da nobeden blizo njega ni mogel prebiti, tako da je sveti mož sedel tam na gnojšču in si s čepino gnojilo iz ran tergal. Zdaj so prišli njegova žena in njegovi prijatli, in so ga zaničevali; in mu hudo očitali. Job pa je vse voljno poterpel, in je molil: „Gospod je dal, Gospod je vzel, njegovo ime naj bo češčno!“

Kako poterpežljiv je bil Tobija! Med tem, ko je dela usmiljenja skazoval, oslepil je. Kakor so nekdanj prijatli Joba zaničevali, tako tudi Tobijata njegovi rodovinci in znanci. „Kaj imaš zdaj od tega, da si ubogajme dajal, in merliče pokopaval?“ opo-
našali so mu. Tobija pa jih je krotko posvaril: „Nikar tako ne govorite; zakaj svetniški otroci smo in čaka nas drugo življenje, ktere-
ga bo Bog dal tistim, ki mu vselej zvesti ostanejo“. Kako je s svojo ženo poterpel, kaže nam tale prigodba: Ana, njegova žena, ga je s prejo preživljala. Nekega dne prinese domu kozlička, ki ga je pripredla. Ko Tobija njegov glas zasliši, reče: Glejte, da bi kje ne bil ukraden! Dajte ga nazaj njegovemu lastniku; zakaj tatvine ne smemo ne jesti, ne dotakniti se je“. Žena pa mu je serdito rekla: „Očitno je tvoje upanje prazno, in prid tvoje miloščine je znan“. In s temi in takimi besedami mu je očitala. Tobija pa je na vse to zdihoval, jokal in molil, rekoč: „Pravičen si, o Gospod! in vse tvoje sodbe so pravične; in vse tvoje pota so usmiljenje, resnica in pravica“. — Kako lepo je Tobija poterpel s svojimi rodovinci in s svojo ženo!

David je bil od Savla veliko let hudo pregaujan, pa čeravno je imel večkrat priložnost nad svojim smertnim sovražnikom znositi se, vendar vselej je voljno ž njim poterpel. — Njegov lastni sin Absolon se je zoper njega spuntal, in mu je hotel kraljestvo in življenje vzeti, in vendar je David, ko je njegov hudobni sin nesrečen konec vzel, njegovo smert milo objokoval, in je želel, da bi bil on namesti njega umerl.

Enake zglede poterpljenja z bližnjim imamo tudi v novej zavezi.

Kako so apostelni in prvi učenci Jezusovi svojemu Gospodu in Mojstru v poterpljenju zvesti bili, cela zgodovina apostelnov kaže.

Berite življenje mučencev in družih svetnikov, in skorej na vsaki strani bote našli kak zgled poterpljenja, in vsi nam s svojim

zgledom glasno iz nebes kličejo: „Če hočete z nami v nebesih se kdej veseliti, imejte poterpljenje!“

S katerimi ljudmi pa moramo posebno poterpeti?

II. Vsak človek ima svoje pregreške. Mi želimo, da bi ljudje z našimi slabostmi poterpljenje imeli, zato pa tudi mi pregreške družib prenašajmo z ljubeznijo in poterpežljivostjo. Imejte usmiljenje s slabimi, pravi sv. apostel Pavl. Nikar torej nevoljni ne bodimo, če marsikteri pregrešek nad svojim bližnim najdemo; ampak veliko več ga zato milujmo, in si prizadevajmo, njegovih pregreškov odvaditi ga!

Poterpljenje eden z drugim morajo imeti posebno zakonski. Zakonski imajo vsak svoje pregreške, mož svoje pregreške, žena svoje pregreške. Kader torej zakonski nad svojim družetom kak pregrešek ugleda, naj se nikar precej ne jezi, naj nikar ne zmerja in pretepa, ampak naj poterpljenja ima, in si prizadeva, pregrešek svojega družeta s krotkostjo in razumnostjo poboljšati. Kar sv. ap. Pavl Galačanom 6, 2. piše: „Eden družega bremena nosite, in tako bote dopolnili Kristusovo postavo“, to je posebno zakonskim rečeno. Kakor Kristus s grešnimi udi svoje cerkve poterpljenje ima, in jih ne kaznuje precej, tako naj tudi zakonski s pregreški eden družega poterpljenje imajo. — V zakonskem stanu so tudi marsikteri križi in terpljenja. Tako imajo nekteri zakonski križ in terpljenje, ker jih dostikrat bolezní obiščejo; drugi, ker imajo pri živini in kupčiji nesrečo; nekteri imajo od svojih sovražnikov ali pa še clo od svoje lastne žlahte veliko nepokoja in preganjanja prestatí, drugi imajo sitne in čmerne stare v hiši; nekteri imajo razberzdane ali pa bolehne otroke, drugi so v revščini, in jim nar potrebnjšega primankuje. Kaj je v takih okoliščinah storiti? Poterpljenje je potrebno, in nič ni potrebnjšega, kakor poterpljenje; drugi naj družega v takih okoliščinah tolaži; drugi naj drugemu reče, kakor je Job svoji ženi rekel: „Ako smo dobro iz Gospodove roke prejeli, zakaj bi tudi hudega ne?“ (Job. 2, 20.)

Poterpljenje morajo imeti posebno starši s svojimi otroci. Nikar se torej precej ne jezite, starši! če nad svojimi otroci ugledate kake pregreške. Tudi vertnar med dobrim semenom, ki ga je vsejal, najde marsikteri plevel. Kaj pa vertnar stori? Ali mar zato razsaja in se togoti, da mu je zrastel plevel? To vse bi nič ne pomagalo. Ampak on se pripogne, in plevel izpuli, in scer z vso previdnostjo, da s plevelom tudi žlahtnega sadu ne izruje. Tako delajte tudi vi; odvracajte hudo od svojih otrok, in prizadevajte si, jih z vso ljubeznijo k dobremu nakloniti. Kader otroke učite in

svarite, nikar veliko ne vpite in ne razgrajajte; ne bodite prenašli in togotni. Taka gorečnost je napéna, in je bolj k škodi, kakor k pridu. Pokažite vso resnobo, in kader je treba, tudi za šibo zgrabite. Kader pa otroke kaznujete, nikar precej nar terjih kazne ne zvolite, ampak poskusite poprej z ložjimi, in še le potlej, če te ne zdajo, poprimite za huje. Pri kaznovanju otrok se pa tako zadržite, da vam bodo otroci vidili že na obrazu, da jih le iz ljubezni do njih, in zavoljo njih prida kaznujete, po božjem izgledu, kakor sv. pismo pravi: „Kogar Bog ljubi, tega tepe.“

Poterpljenje morajo imeti gospodarji in gospodinje s svojimi posli, in predpostavljeni s svojimi podložnimi. Nikar naj vas preveč ne zbode, če pri svojih poslih ali podložnih kake pregreške vidite. Ti ljudje so imeli morebiti slabo izrejo, ali pa so bili v kakih hišah v službi, kjer nobenega strahu niso imeli in so bili zanemarjeni. Ali se je potlej čuditi, da se slab sad kaže nad njimi? Kaj pomaga zato se jeziti? Z jezo in nevoljo ne bo nič zboljšano. Imejte radi poterpljenje. Opominjajte jih z ljubeznijo na njih pregreške. Tako jih bote kmalo njih pregreškov odvadili, in bote še to zasluženje imeli, da ste jih zboljšali, in njih duše rešili. — Tukej mi pride na misel prigodba, ki se tu sem prav prileže.

Sv. Efrem se je več dni postil, in potem je vzkazal svojemu hlapcu, naj mu skledo zelenjadi prinese. Nerodni hlapec se je pa med vratmi spodtaknil, in skleda mu je na tla padla, in se razbila. Ubogi človek se je tako prestrašil, da je bil ves blede. Efrem se je pa nasmejal in rekel: Nič ne maraj, moj sin! ker jed ni hotla k meni priti, pojdem pa jes k nji. In se je vsedel k čepinam razbite skleda, in mirno jedel od raztresene zelenjadi, kar je še vžiti bilo. — Gospodarji! gospodinje! ali bi ne blo lepo, ko bi tudi vi malo več poterpljenja s svojimi ubogimi posli imeli, kader se jim po naključju kaka nesreča prigodi?

Poterpljenja je posebno treba, kader kdo se s prepirljivimi ljudmi skupej prebiva. Kdor olje na ogenj vliva, napravil bo le še večji ogenj. Tako se tudi z nasprotvanjem pri naglih in svojeglavnih ljudeh nič ne opravi, ampak iz tega nastanejo le prepiri in razpertja. Pustite jim torej njih umišljeno pravico obveljati, kader se to brez greha zgoditi zamore; nikar jim ne zoper govorite, če njim in tudi sebi hočete dobro.

Poterpljenja je tudi posebno treba do starih ljudi. Starost marsiktere slabosti seboj prinese; stari ljudje težko zastopijo, so dostikrat nezaupljivi, so počasni, in otročji prihajajo. S takimi

slabostmi in sitnostmi starih ljudi imejmo poterpljenje. Saj bi tudi mi radi starosti doživeli, in morebiti bomo takrat še veliko več takih slabost imeli nad seboj.

Poterpljenje moramo imeti tudi posebno s svojimi sovražniki in razžalniki. Takrat se poterpljenje v nar lepši svitlobi pokaže, kader človek razžaljenje, ki ga od družih prestatu ima, voljno in krotko prenaša. Pa ravno takrat nam ta čednost nar bolj primankuje. Saj jes unemu nisem nič storil, pravimo mi, kader nas kdo razžali, zakaj pa bi jes moral vse poterpeti? Ali poslušaj, kaj je Zveličar enkrat sv. Petru, mučencu odgovoril, ko se je pritožil, da je po nedolžnem v ječo zapert. Svetnik je namreč rekel: Gospod, kaj sem pa hudega storil, da moram tako terpeti? Na to mu je Jezus odgovoril: Kaj sem pa jes hudega storil, da sem moral na križu umreti? — Keršanska duša! če je toraj Odrešenik iz ljubezni do tebe, ne le vse zaničevanje in zasramovanje svojih sovražnikov, ampak tudi grenko smert na križu z vso poterpežljivostjo prenesel, zato še nič tako velicega dobrega ne storiš, če tudi ti iz ljubezni do Jezusa zaničevanje, ki ga imaš od drugih ljudi terpeti, z voljo in krotkostjo prenašaš. Res je, da Bog noče greha tistega, kateri tebe razžali, hoče pa, da to nadlogo voljno poterpiš. Ni ga svetnika, da bi na tem svetu zaničevanja in preganjanja ne bil imel terpeti; vsi pa so v takih priložnostih kazali občudovanja vredno poterpežljivost. Sv. Atanazi je bil od svojih sovražnikov nar večih hudobij zatožen. Sv. Romuald je bil že v sivi starosti tako gerde hudobije obdolžen, da so ljudje rekli, da zasluži sožgan biti. Sv. Frančiška Zaleščana so obdolžili, da je imel s posvetno žensko slabo tovaršijo; tri leta je nosil ta madež nad sebo, poslednjič je bila vendar razodeta njegova nedolžnost. K sv. Lidvini je bila nekega dné prišla ženska, ktera jo je z nar geršim zmerjanjem obsula. Ko se je svetnica le pokojno zadržala, začela jo je še hujši zmerjati, v obraz jej je plunila, in vanjo vdarila. Pa tudi zdaj je Lidvina vsa poterpežljiva ostala, in nič je ni moglo v nevoljo pripraviti. Ta izgled posnemaj tudi ti. Nikoli se ne pokaže bolj, da čednost poterpljenja imaš, kakor takrat, kader razžaljenje, ki ga od družih terpeti imaš, voljno prenašaš.

S k l e p.

Poterpljenje moramo imeti z vsemi ljudmi. Nobeden ni angel; eden ima ta, drugi spet drugi pregrešek nad sebo in kdor misli, da je brez pregreška, ima morebiti še nar več pregreškov nad sebo. Ravno zato, ker smo vsi grešniki, mora tudi vsak poterpljenje imeti s svojim bližnjim. Saj poterpljenje, ki ga z drugimi imamo, nam nar več prida prinese; zakaj Bog bo z nami ravno tako ravnal, kakor mi z drugimi ravnamo. Bolj ko mi z drugimi poterpimo, toliko večjo mero usmiljenja bo Bog tudi nam dal. Amen.

Pridiga za XXII. pobinkošno nedeljo.

(Dolžnosti do deželske gosposke; gov. M. H.)

„Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega“. (Mat. 22, 21.)

V v o d.

O Jezusovem času so bili judje pod višo oblastjo mogočnih Rimljanov in so morali rimskemu cesarju davke plačevati. Neradi so nosili ta jarm; bili so med njimi, ki so učili, da je izvoljenemu ljudstvu očitno greh in krivica, da nevernemu cesarju plačuje; se ve, da je tak nauk ljudstvu prijeten bil. Na te okolščine so si Jezusovi sovražniki prav zvito in prekanjeno stavo nastavili. Pošljejo k njemu in ga prašajo: Povej nam, kaj se ti zdi, ali se sme dacija dajati cesarju ali ne? Oni mislijo: Če odgovori: ja, vi morate dacijo plačevati cesarju, bo ljudstvu se merzelo in zapustili ga bojo; če pa reče: vi niste dolžni, tedaj ga bo rimska gosposka prijela in kakor puntarja kaznila. Naj reče, kar hoče, vjel se bo. Jezus spregleda njih zvijačo: Kaj me skušate, vi hi-

navci? zaroti jih. Pa pokažite mi dagni denar. Podajo mu neko desetico. On prša: Čegava je podoba in napis na denarju. Cesarjeva, odgovorijo uni. Ako vi, njim pove Jezus, od cesarja denar jemljete, morate mu ga tudi odrajtovati, ako cesar pravico ima, denar vam kovati, imate vi tudi dolžnost, davke plačevati. Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega.

Ljubi kristjani! očitno, jasno, za vse veljavno uči tu Jezus, naj cesarju, to je deželski gosposki dajemo, kar jej gre; — spodobí se za to Jezusovemu služabniku in namestniku, da to dolžnost vernim kristjanom razklada in priporočuje. To skušam v današnji pridigi: poslušajte, kaj da smo deželski gosposki dolžni. Začnem v imenu Jezusovem.

Razlaga.

Sv. apostel Pavl uči: „Ni oblasti, kakor od Boga, in ktera je, je od Boga postavljena“. Oblastnik je na mestu Boga tebi v dobro. Ako je torej od Boga postavljena, smo dolžni:

1. Gosposko spoštovati in častiti. Kralj, cesar ima svojo krono po božji milosti, po božjem ravnanju, on je služabnik božji k našemu zveličanju, on mora pa tudi Bogu enkrat na tanjko odgovor dajati od svojega kraljevanja. Spoštujmo torej cesarja, kakor vladarja, ki ga nam je Bog postavil, spoštujmo torej in častimo gosposko, ki je namesto cesarja, in na njegovem mestu nas vlada in za nas skerbi. Ne poslušajte tistih zapeljivcev, ki zoper cesarja in gosposko šuntajo, njim čast podkoplujejo, in vse bolj znati in zastopiti hočejo. Zares, ko bi cesar takim ljudem svojo vlado le za en dan izročil, na robe in v nič bi prišlo vse. Zato kristjan ne zabi: Božja volja je, da gosposko spoštujemo!

2. Dolžni smo, deželsko gosposko vbogati in nje postaviti in ukaze dopolnovati. „Vsaka duša, uči sv. Pavl, bodi podložna svoji gosposki, ktera oblast ima. Kdor se gosposki zoperstavlja, se božji volji zoperstavlja in si sam obsodbo napravlja“. Glejmo perve kristjane. Bili so v vseh pravičnih rečeh nar zvestejši podložni svojih ajdovskih cesarjev in gospodov, voljno so spolnovali vse deželske postave, clo svojo kri so prelivali v vojskah za svoje cesarje, kakor vemo od sv. Florjana, sv. Jurja, sv. Mavricija, sv. Boštjana in drugih imenitnih vojščakov. Le kedar bi imeli kaj

prégrešnega storiti, lažnjivim bogovom darovati in svojo vero v Jezusa Kristusa zapustiti, le tedaj so se ustavili, pa z vso krotkostjo; pustili so se grozovitno moriti, pa zoper krivično svojo gosposko še roke niso vzdignili. Bodi, kristjan moj! podložen svoji postavljeni gosposki; ako imaš kako potežo, povej jo spodobno in mirno, podaj se pohlevno v to, kar bo nad teboj spoznano, — ne zabi, tudi narmodrejša gosposka ne more vsega in vsem prav narediti. Varuj se očitnega povzdigovanja in puntovanja. O koliko nesreče izvira iz takih puntov in prekucij zoper postavljeno gosposko. Spraznjene in ubožne dežele, požgane mesta in vasi, sila in krivica močnejšega, prelita kri in prezgodna smert toliko mladih vojščakov, brikte solze mater, sester in nevest, ki svoje sine, brate in ženine oplakujejo, ubožstvo, dragota, lakota, visoke plačila, — vse te reči so tisti nesrečni sadovi, ki rastejo na deblu puntovanja in prekucije.

3. Dolžni smo, deželski gosposki davke plačevati. Kjer ljudje ne živijo skupaj, kakor divja živina, kjer je red in pokoj, tam je tudi gosposka, tam so tudi davki, da se lepo oskerbljuje vse, česar je treba. Zato pravi sv. Pavl: „Dajte vsem, kar jim gre; komur davek, davek; komur muta, mnto; komur strah, strah; komur čast, čast“; Jezus Kristus nam je tudi v tej reči, lep izgled. Ko je moral enkrat glavno večo plačati, reče Petru: „Pojdi k morju, in pervo ribo, ki jo najdeš, vzemi jo, odpri jej gobec in boš našel denar, da boš za me in sebe davek plačal.“ To je storil Jezus, da nam daje očiten nauk, da naj pobožen kristjan volno in zvesto odrajuje svoje plačila. Za vse čase velja, kar sv. Hilarion pravi: „Kader nič posveitnega ne boš imel, ti ne bo treba davkov plačevati; ker se pa lotiš gospodarstva, ktero je pod cesarsko oblastjo, ne smeš se tudi pritožiti, da moraš dajati cesarju, kar je cesarjevega“.

K tem dolžnostim, da cesarja in njegovo gosposko spoštujemo, jo v bogamo in davke plačujemo, druží se šterta preimenitna, namreč:

4. Da za cesarja molimo, naj mu razsvitljenje in gnado od zgorej prosimo, da nas more modro in pravično vladati, in zna nam postavljati take oblastnike in vrednike, tako gospodo, ktera ima zastopnost in voljo, naše pravice varovati in braniti, za deželske potrebe umno skerbeti, in dobri namen našega gospoda in cesarja zvesto speljevati. Prav priserčno priporoča sv. Pavl molitev za gosposko, ker pravi: „Prosim te nar pred, da se opravljajo molitve, prošnje, priporočbe, zahvale za vse ljudi, za kralje in za vso gosposko, da bi mirno in pokojno živeli v vsi pobožnosti in

čistosti⁴. (I. Tim. 2.) O kako potrebuje cesar naše molitve! Glej! ti si gospodar in imaš več otrok in poslov pod seboj; ali kako moraš v času pretresovati in si prizadevati, da svoje podložne modro vladaš in svoje biševanje tako ureduješ, da nikar rakove poti ne gre. Gospodar je tudi cesar; ali svoj podložne šteje po milijonih, za vse mora skrbeti, vse varovati, vsem pravico delati, za vse bo moral enkrat pred Gospodom tudi oster odgovor dajati; o kaka nadčloveško težka butara! o kako potrebuje naše prošnje, da mu Bog umnosti in moči da, tako butaro nositi. Ja zlata krona cesarjeva je velikrat ternjeva krona, zlasti pa v naših časih, ker se reči tako medejo in hudobije tako množijo! O ne odtegni mu svoje ponižne, priserčne molitve, in boš vreden otrok svete matere cerkve, ki pri vsaki sv. maši in popoldanski službi moli za kralja in cesarja.

S k l e p.

Ja! bodimo dobri kristjani, ki spoznajo, da je vsa deželaska oblast od Boga postavljena; spoštujmo jo kakor tako, ki nas po božji volji vlada, podpirajmo jo z voljno, zvesto pokornostjo, odrajujmo jej potrebne davke, brez katerih nobena oblast ne more obstati; molimo za cesarja in vse, ki so v visokosti postavljeni, da spolnujemo besedo gospodovo: Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega. Amen.

V god sv. Martina škofa.

(Naš zgled v življenji in v smerti; gov. M. T.)

„Nihče luči, ko jo užge, ne postavlja na skrit kraj, ne pod mernik; ampak na svečnik, da, kateri notri gredo, svetlobo vidijo“. (Luk. 11, 33.)

V v o d.

Razun matere Božje ga ni kmali ktereга svetnika, ki bi ga Slovenci bolj častili, kakor sv. škofa Martina. To nam pričuje samo na Kranjskem 15 lepih farnih cerkev brez veliko podružnic in molivnic, ktere si ga niso zastonj za svojega posebnega varha ali patrona zvolile. Zakaj Bog sam, čegar volja se sedaj po srečah ali nesrečah, sedaj po znamenjih in prikaznih, sedaj zopet po ljudeh ali živalih razodevlje, sam Bog ga je, kakor svetlo luč, celo po čudeži visoko na svečnik sv. katoliške cerkve postavil, naj bi se vsi nad svetostjo njegovega življenja zgledovali, in k enakim čednostim bili spodbujevani.

Bere se namreč, da so ga na Francoskem v mestu Tours želeli škofa imeti. On pa se je te službe zbal, in se skril, da nobeden zanj ni vedel. Naj bi Bog svojo voljo razodel, poslužil se je neke gosi, ktera je na tistem kraji, kjer je sv. Martin skrit tičal, brez prenehanja tako dolgo kričala, da so jo prišli ljudje iskat. Na mesto nje pa so našli sv. Martina, ga vzdignili, sebo v mesto peljali, ter s solzami in s povzdignjenimi rokami vanj tiščali, dokler je sv. Martin, v tem čudežu Božji glas spoznavši, sirotno škofijstvo prevzel. Tako ga je Bog iz skritega na očiten kraj postavil, da je živ zgled mladosti, ktera si prizadeva kerstno oblačilo gnade Božje ohraniti. Mladenčem, ki morajo očetovo hišo zapustiti in v vojaščino iti, pripoveduje, kako naj se tudi v tem stanu greha varujejo in Boga boje. Škofom, duhovnom in vsem predpostavljanim z oltarja pridiguje, kako naj za zveličanje svojih

podložnih skerbé. Vsem in povsod, v življenji in v smerti, nam sveti z Inčo svojih zgledov. In ravno to vam želim danes nad sv. Martinom pokazati, kakošne zglede nam daje v življenji, in kakošne na smertni postelji. — Bog daj, da bi te njegove zglede vsi posnemali, in se tako na njegovo priprošnjo po smerti vsi z njim v nebesih veselili!

Razlaga.

„Iščite najpoprej Božjega kraljestva in njegove pravice“. Te besede Kristusove nam velé, da je naša največa in najimennitnejša dolžnost, da skerbimo za zveličanje svoje duše. Pravi nam pa tudi: „Ako je tvoj brat grešil, posvari ga, če te posluša, si pridobil njegovo dušo“. In sv. apostel Pavl piše: „Ako kdo nima skerbi za svoje, in zlasti za domače, je vero zatajil in je hujši od nevernika“. (I. Kor. 5, 8.) Te besede nam očitno ukazujejo, da naj, kakor za svoje, tako tudi za zveličanje svojega bližnjega skerbimo. V spolnovanji teh dolžnost se ne smemo ustrašiti nobenega truda, ne se bati kakega žuganja, zaničevanja ali zasramovanja, da le tje gori dospemo, kjer so nam pripravljeni sedeži časti in veselja. V tem pomenu svari svoje brate Hebreje (12, 12.): „Povzdignite svoje vpadene roke in oslabljene kolena, ter delajte ravne stopinje s svojimi nogami“. In Galačanom priporoča: „Delajmo dobro in nikar se ne utrudimo, ker ob svojem času bomo želi, ako se ne utrudimo“. (6, 9.) Ravno to priporoča vernim sv. Peter, (II. 1, 10.) rekoč: „Prizadevajte si, bratje moji! da z dobrimi deli svoj poklic in svoje izvoljenje uterdite“. Da morajo predpostavljene tako za zveličanje svojega bližnjega skerbeti, jim zapoveduje Kristus, ko svojim učencem pravi: „Jaz sem vas izvolil in postavil, da greste in sad prinesete in vaš sad ostane“. „Kakor serčni vojščak Jezusa Kristusa se hrabro vojskuj“, opominja sv. Pavel svojega učenca Timoteja, „oznanuj besedo, in ne jenjaj, bodi si prilično ali neprilično; svari, prosi, kregaj v vsi poterpežljivosti in učenosti“. In vse te opominovanja sv. Pavla kako zvesto jih je sv. Martin spolnoval svoje žive dni! Le ozrimo se v njegovo življenje!

Rojen je bil na Ogerskem v mestu Sabartji v letu 316 od ajdovskih starišev. Ko se stariši na Laško preselijo, Bog še komaj 10 let staremu Martinu gnado dodeli, da pride v Paviji v

kerščansko cerkev. Tu mu je posebno dopadlo. Njegovo serce je bilo nekako ginjeno, ko sliši od pravega Boga, Stvarnika nebes in zemlje. Nič bolj si ni voščil od tega, da so še njega med številno tistih vpisali, ki so se s podukom za sv. kerst pripravljali. — Ko mu je ta želja spolnjena, bilo je pobožno premišljevanje teh svetih naukov njegovo vsakdanje življenje, in vsaka beseda, ktero je slišal, bila je pri njem dobro seme, ki je na rodovitno zemljo padlo, in stoteri sad obrodilo. Rad bi se bil kam v samoto odtegnil, da bi se bil Božjih naukov toliko bolj s pridom naučil, in sem tem bolj na sv. kerst pripravil. Ali cesarska zapoved ga že 15 let starega kliče v orožje in v vojaški stan, v katerem je doslej njegov oče za stotnika služil. Dasiravno Martin še mlad, med slabimi tovarši in povsod v nevarnostih, vendar ni nikoli pozabil naukov, ki jih je med kristjani slišal. Veliko več je tudi v tem stanu svojim tovaršem bil zgled pravega keršanskega vojščaka. Zlasti jim je bil zgled v molitvi in v delih kerščanskega usmiljenja. V mestu Amiens na Francoskem jezdi po zimi memo mestnih vrat in vidi na pol nagega, lačnega in od mraza trepetajočega ubožca, kterege nihče ne pogleda, nobeden se ga ne usmili. Martin pa, ker mu drugega ni imel dati, prereže s svojim mečem vojaški plajšč čez sredo in mu da polovico, da se je z njim ogernil. Nekdaj je sv. Janez Kerstnik v puščavi svojim poslušavcem priporočal, da naj, kdor ima dve suknji, eno temu da, kateri nima nobene, Martin pa je le en plajšč imel, in je še tega z revežem delil. Ni toraj čuda, da se mu je Kristus, ki je rekel: „Karkoli ste najmanjšemu zmed svojih bratov storili, to tako sprejemem, kakor bi bilo meni storjeno“, po noči s tem plajščem odet prikazal, in mu rekel: „Martin, še kersta željen, me je oblekel s tem oblačilom“.

Poglejte, mladenči! Tudi marsikterega zmed vas bo cesarska postava klicala v vojaščino. Prišli bote v mesta, kjer bote veliko pohujšljivega vidili, od svojih razujzdanih tovaršev veliko gerdega in nesramnega slišali. Slišali bote kletev, rotnje, pridušanje, zabavljičje čez predpostavljene in čez cesarja. Hudobni tovarši se vam bodo posmehovali, če bote zjutraj, opoldne ali zvečer molili, ali se pred jedjo in po jedi prekrizovali. Zaničevali vas bodo, če bote hotli ob nedeljah in v praznicah k sv. maši iti. Zmerjali vas bodo, če bote večkrat hotli sv. zakramente prejemati, ali če bote duhovne po dolžnosti spoštovali. Vidili bote zarobljence brez molitve, brez vse vesti in brez usmiljenja, katerim kraja, goljufija, nečistost niso pregrešne. Ljubi moji! spomnite se takrat na sv. Martina, da po njegovem zgledu še vi na keršanske nauke ne pozabite, ktere ste doma od svojih starišev ali, ko ste se bili za sv. birmo, za sv. spoved in za I. sv. obhajilo pripravljali, od nas svojih duhoynih pastirjev slišali. Tako bote v sredi neznabožnih tovaršev zgled sv. Martina

posnemali, in bote ne le vojščaki, ampak tudi kristjani ostali. O kako žalostno je, ko vidimo marsikterega mladenča, kedar se od vojaščine domu poverne, in je v pohujšanje vsem mladenčem in dekletom po fari! Ni se zastonj sam takrat jokal, ko je pod cesarsko zastavo prisegal, in niso tudi starši, bratje in sestre za njim zastonj zdihovali. Zakaj že naprej so pretakali solze nad njegovo zgubljeno nedolžnostjo, nad njegovim milovanja in kervavih solz vrednim dušnim stanom. Zato pomnite, vas opominjam še enkrat, zgled Martina vojščaka.

Ko je bil sv. Martin okoli 20 let star, in je med tem časom sv. kerst prejel, stopil je iz vojaškega stanu. Pri sv. Hilariju se je kerščanskih resnic še dalje učil. Po tem pa je šel na Ogersko na svoj dom, kjer je svojo mater in veliko znancov h kerščanski veri spreobernal, dokler je v letu 371 v mestu Tours (Turjak) škof bil izvoljen. Koliko je zopet v tem svojem imenitnem stanu za zveličanje svojih ovčic storil, vam moj jezik ni v stanu dopovedati. Obhodil je vso svojo škofijo. Povsod je pridigoval, grešnike ostro svaril, slabe v veri poterdoval, in vsem v sv. zakramentih odpuščenje in zveličanje ponujal. Ni ga bilo ne dela tako težavnega, ne truda tako velikega, kateri bi ga bil v spolnovanje njegovih dolžnost zadržal. Po zgledu apostelnovem je vsem vse postal, da bi bil vse Kristusu pridobil. Tako je neutrudljivo skrbel z dobrimi deli za svoje in za zveličanje njemu izročenih vernih.

Poglejte, kristjani! tako imajo škofje, in duhovni pastirji od Boga naložene, svete dolžnosti, katerih nikoli ne smejo zanemariti, ako nočejo pogubiti duše svoje. Kolikorkrat se kako pohujšanje po fari godi, morajo enako čuvajem na Jeruzalemskem zidovji, ali kakor bučča trobenta povzdigniti svoj glas. Kolikorkrat vidijo ali zvedo, da se je zgrabljev volk med čedo ukradel, ki njih ovce trga in mesari, morajo vzeti v roke svoje duhovno orodje, na obe strani brušeni meč Božje besede, da ga pobijejo, ali vsaj prepodé. Če slišijo od pijančevanja, morajo klicati: „Vedite, da nebeško kraljestvo ni jed in pijača, in pijanci in požrešniki ga ne bodo dosegli“. Ako čutijo ponočno vasovanje, morajo po svoji dolžnosti pred to smertonosno kugo ostro svariti, ker nečistniki in roparji nedolžnosti ne pojdejo v nebesa. Ako vidijo kako pohujšljivo, nesramno šego, prešerno gizdavost, lakomnost ali odertijo in zatiranje, zvedo od sovraštva in maščevanja, gorje jim! ako bi bili mutasti psi, ki lajati ne znajo. Da, gorje celo tacim, ki imajo zase, ali za gospodo druge evangelije, kot za kmeta in berača! — Kakor pa duhovni, tako so tudi očetje in matere, gospodarji in gospodinje po besedah sv. Avguština škotje v svojih hišah. Potem takem imajo tudi oni svete dolžnosti, da celi hiši z lepim zgledom svetijo, prosijo, kregajo in

strahujejo; kjer pa to ne izdâ, tudi svojo ostrost občutiti dajo, ter pohujšljivce in vse trdovratneže od hiše odpravijo. Ko bi stariši, gospodarji in gospodinje tako z združeno močjo za svoje in za zveličanje svojega bližnjega skerbeli, ne bilo bi toliko vlačugarjev in potepuhov, ponočnjakov in vasovavk, ne toliko spridenih poslov obojega spola, ki le ljuliko pohujšanja sejejo, ter od nje žanjejo večno pугubljenje.

Kakor je bil pa sv. Martin svoje žive dni ves skerben in vnet za svoje in za zveličanje svojih bratov, tako nam je še na smertni postelji zgled poterpežljivosti in vdanosti v voljo Božjo. Ko se sivi starček čez 80 let star vleže bolen na smertno postelj, pokliče k sebi svoje duhovne pastirje, in jim z veselim obrazom pove, da jih bo zapustil. Vsi pričujoči z žalostjo to sporočilo sprejmejo, in mu reko: „Oče! zakaj bi nas rad zapustil, ali komu nas boš zapuščene zročil? Zgrabljivi volkovi bodo napadli tvojo čedo. Vemo, da želiš s Kristusom biti, in ti ne odide plačilo v nebesih; ali vsaj nas se usmili!“ Od teh milih prošinj ginjen, moli k Bogu: „Gospod! ako sem tvojemu ljudstvu kaj k pridû, ne branim se terpljenja. Tvoja sveta volja se zgodi!“ Poglejte ga, ki se je čez 80 let za nebеса trudil in se blizo 30 let kot viši pastir zgoli v blagor svojih vernih daroval, vendar še težke butare ne želi odložiti, ako ni volja Božja. Lahko je od sebe rekel: „Ako živimo, živimo v Gospodu; ako umiramo, umiramo v Gospodu; naj tedaj živimo ali umerjemo, vselej smo Gospodovi!“

Ljubi moji! kdo izmed nas zamore reči, da je za svojo in za duše svojega bližnjega tolikanj preterpel, kakor sv. Martin? In vendar koliko jih je, katerim je v najmanjšem terpljenji ali pomankanji pritožba zoper Božjo voljo berž na jeziku, zakaj da jih že Bog vendar ne reši! Taki pač nočejo piti iz keliha Jezusove grenkosti, iz katerega piti on vsem tistem ponuja, kateri hočejo za njim priti. Koliko je pa zopet družih, ki se smerti boje, kakor najstrašnejše pošasti, ali ne zato, da bi zase in za zveličanje svojih še kaj storili, temuč zato, da bi ali veselje tega sveta še dlé živeli, ali kaj več na kup zgrabili, ali svoje otroke na svetu osrečili. Vsi taki morajo reči: „Ako živimo, živimo le sami sebi; ako umiramo, ne umiramo v Božjo voljo vdani. Naj tedaj živimo ali umerjemo, nismo nikoli Gospodovi, ampak le svoji in satanovi!“

S k l e p.

Sklenimo toraj danes, ko obhajamo god sv. Martina, da tako od sedaj zanaprej nič več ne sme biti. Po njegovem zgledu hočemo še te dni ali leta, kolikor nam jih je Božja previdnost odločila, posvečevati v skerb za svoje in za zveličanje svojih bratov, ter v življenji in v smerti vsi v Božjo voljo vdani ostati, dokler še mi pridemo v krilo Abrahamovo. Za to ga prosimo, rekoč: „O ljubi sv. Martin, Božji služabnik, vrli varh in pastir, kteremu so odperte nebesa in krilo nebeško, odperte jih imej tudi za nas, in prosi Boga za nas!“ Amen.

*Sklep:
Ta hoče biti
mi brat*

Pridiga za XXIII. pobinkošno nedeljo.

(Izgovori pri prenašanji vsakdanjih križev; gov. M. T.)

„In ko jim je to govoril, glej! je eden viših prišel in ga molil, rekoč: Gospod! moja hči je sedaj umerla“. (Mat. 9, 18.)

V v o d.

Veliko pomenljive besede beremo v Jezus Sirahovih bukvah (40, 1 i. n.), kjer pravi: „Veliko težav je vsem ljudem prisojenih, in ta težek jarem leži nad Adamovimi otroci od dne njih rojstva do dne njih pokopa v mater vseh ljudi. Njih misli in skerbi serca so obrnjene v premišljevanje prihodnosti in v dan smerti, od njega, ki sedi na častitljivem sedeži, do tega, ki je v prah in pepel ponižan; od njega, ki je oblečen v višnjevo oblačilo in krono nosi, do tega, ki je pokrit s hodnikom“; to se pravi: Mnoge nadloge, britkosti

in težave stiskajo slehernega človeka, od kralja do berača, na tem svetu. Pač res „človek, od žene rojen, kakor zdihuje Job na gnojnem kupu, malo časa živi, in je z mnogimi nadlogami obdan. Kakor cvetlica on izhaja, in se potapta, in beži kakor senca, in nikoli ne ostane v enem stanu“. (14, 1. 2.)

Priči teh Sirahovih in Jobovih besed sta nam v današnjem sv. evangelju neki predpostavljeni shodnice v Kafarnavmu, in krvo-točna žena, ki sta ob enem vsak v svoji nadlogi, pri Jezusu pomoči iskala. Predpostavljeni Judovske shodnice, žalosten za voljo smerti svoje hčere, pride in ga prosi, da naj gre in položi svojo roko nanjo, in bo oživela. Jezus vstane, in gre ž njim s svojimi učenci. Na potu gredé pa zopet naleti na ubogo, bolešno ženo, ki je že dvanajst let na kervotoku terpela, pa nikjer ne zdravja našla.

Tako se toraj godi križem svet. Vse povsod je polno žalostnih, z mnogoterimi križi in težavami obloženih. Tu nekteri boleajo, drugi na smertnih posteljah umirajo; tu je revščine, da se Bog usmili, tam preganjanja ne konca, ne kraja; kje drugod zaničevanje, in še drugod ploha obrekovanja. Svet je prava težavnica, splošna bolniška hiša. V to peč nadlog pa nas Božja previdnost pošilja, da poskuša našo poterpežljivost. Ali ravno zoper poterpežljivost vé naša lastna ljubezen zmiraj dosti izgovorov najti. Med družimi izgovori pravimo, 1. da je naše serce premehko in preslabo, Božje obiskanja prenašati, ali pa 2. da so nam križi pretežki. — Ta dva izgovora o prenašanji vsakdanjih nadlog vam želim danes z Božjo pomočjo ovreči, in vas od nasprotnega prepričati. Le zvesto me poslušajte!

R a z l a g a.

Ni zastonj, ljubi moji! Bog Adama v raji, in v Adamu vsega človeškega rodu obsodil, naj obdeluje zemljo, ki ima ternje in osat roditi. Ni zastonj Adamu, in v njem vsem ljudem kazni oznanil, da si bodo morali v potu svojega obraza kruh služiti. Že takrat je hotel Bog človeku pokazati, koliko da ga bo truda in terpljenja stalo, ako si bo hotel zaklenjene vrata v nebeško kraljestvo odpreti. Zato že otrok, en dan star, ni brez terpljenja; komaj na svet rojen, že prvo luč dneva z jokom pozdravlja, in sivemu starčku na smertni postelji se solza britkosti iz vdrtih

ugasnjenih oči utrne. Celo poglavarji, kralji in cesarji tega sveta niso brez križev. „Svoje krone, pravi sv. Krizostom, nosijo s ternjem obdane, in večkrat jih njih skerbi tako tlačijo, da so jim semtertje naj boljše kosila brez okusa, in najbolj mehke postelje brez pokoja“.

Tako je toraj Božja previdnost modro vravnala, naj bi se učili od stvari se odtergovati, in prave zadovoljnosti v Bogu iskati, naj bi se naša oednost v viharji nadlog uterjevala in k popolnosti zorila, naj bi se naša duša v lugu terpljenja svojih madežev zmiraj bolj čistila, in naj bi poslednjič imeli priliko, vsaki dan se premagovati, vsaki dan si več zaslužnja pridobivati, in tako nebeško kraljestvo s silo nase potegniti.

1. Vendar pri teh vsakdanjih nadlogah se naša lastna ljubezen rada izgovarja s svojo slabostjo. Imam premehko in preobčutljivo serce, pravi, ki mi ne dá mirno in tiho prenašati svojih križev. Srečni so tisti, pravi, ki niso tako občutljivi, ker taki ne vedo za veliko sitnost in nadležnost; jaz pa, ki sem že od nature bolj mehkega serca, ne morem, da bi zoper križe ne godernjal.

Ta pretveza na videz našo nepoterpežljivost skoraj nekoliko izgovarja, ali v resnici je vendar le ne opravičuje. Zakaj ko je Kristus svojim poslušavcem rekel, da kdor hoče njegov učenec biti, naj zataji sam sebe, zadene svoj križ na rame, in naj hodi za njim, ni nikjer nič pristavil, da to povelje le terdim in neobčutljivim srcem velja. On svojih učencev, ki so od nature bolj neobčutljivi, da jih vsaka stvarica ne pretrese, ni nič razločil od tistih, ki so od nature bolj slabi, mehkužni in občutljivi; temuč brez razločka in brez izjeme pravi, da, kdor hoče njegov učenec biti, naj voljno zadene svoj križ, in za njim hodi. Toraj morajo tudi bolj mehke in občutljive serca pripravne in dovolj močne biti, da vzderžujejo udarce Gospodove roke; drugače bi jim tisti Bog, ki nič nemogočega nikomur ne veleva, poterpežljivosti ne zapovedoval.

Da pa ta zmislek popolnoma poderem, naj še to le pristavim: Ako bi izgovor: „jaz ne morem prenašati svojih križev, ker sem premehke in preobčutljiv“, imel veljati, moralo bi iz tega slediti, da tudi vsi drugi nauki sv. evangelija, toraj vsa kerščanska vera ni za nas. Zakaj sv. evangelije nam zapoveduje, da naj vse razžaljenja odpuščamo, sovražnike ljubimo, in od svojih obrekovavcev dobro govorimo. K temu pa je treba velike dušne moči, veliko zatajevanja. Sv. evangelije nam veleva, da naj se izgledom velike drubali, ki nas hočejo za sebo potegniti, zoperstavljamo in nikar njih vedenja ne posnemamo. Tudi to se brez sile in moči ne da

doğnatı. Sv. evangelije ukazuje visocim ponižnost, tem, ki imajo vsega v obilnosti, da naj svoje meso križajo, na minljive dobrote svojega serca ne navezujejo in pri vsi sreči tega sveta po nebesih hrepené. Sv. evangelije pravi, da naj sami sebe premagujemo, vse pregrešne misli in želje zatiramo, in sami sebi odmiramo, da za Boga živimo. In kolikih velikanskih moči, kolike sile je pri vsem tem treba! Z malo besedami: Pregledujmo vse zapovedi sv. evangelija, nikoli nikjer nobene ne nahajamo, ki bi se brez velike kerščanske serčnosti in močnodušnosti dala izpolnovati. Kristjan se nikoli ne sme svojim slabostim prepustiti, ako noče zmagan biti. Ako imamo toraj vkljub svojega mehkega serca vendar le moči zadosti, da zamoremo ponižni, nesamopridni, čisti, krotki in ljubeznjivi biti, imamo tudi pri vseh svojih slabostih moči zadosti, da zamoremo v križih poterpežljivi biti, ker sicer bi morali reči, da noben nauk Kristusovega evangelija ni za nas.

Pri tem pa na dalje še tega ne smemo pozabiti, da nam Bog v naših slabostih s svojimi gnadami na pomoč hodi. Kakor nas od napuha, od lakomnosti in skoposti, od sveta, mesa in hudebe nikoli čez naše moči ne pripusti skušati, ravno tako nas od križev in nadlog nikoli ne da bolj stiskati, kakor uterpimo. Zato so stiske, ki nad nas pridejo, vselej naši slabosti primerne, in kakor svoje gnade, tako Bog tudi križe po meri in teži deli. In kakor mu je slabost našega serca znana, tako tudi ve, s koliko pezo naj nas obloži, da bomo mogli prenesti.

Res je, da Bog sam na mesto nas križev ne nosi, ampak da moramo še mi zraven pripomoči; vendar, ako mi od svoje plati vse storimo, kolikor moremo, tudi Bog od svoje strani s svojo vse-mogočno gnado toliko stori, da je naša zmaga gotova. Tako so najslabši mladenči in najobčutljivše deklice največe križe prestali. Ozrmo se v kralj Antijohove čase v 166. leto pred Kristusom, ko so bili Judje siljeni k malikovanju, in da bi bili zoper svojo postavo svinjsko meso jedli. Tam vidimo sedem bratov z materjo vred zgrabljenih. Bili so z biči in z volovskimi žilami tepeni; odrezali so jim jezike, odsekali roke in noge, kožo jim z glave potegnili, jih v ogenj vergli in v ponvi pekli; in to so morali zaporedoma eden nad drugim gledati, dokler so bili z materjo vred vsi končani. Ravno v tistem času vidimo devetdesetletnega Eleazarja, enega izmed prvih pismarjev, za očetovsko postavo v največih bolečinah umirati, ki je s tem vsemu ljudstvu zgled čednosti in moči zapustil. In enacih zgledov se nam v novi zavezi nad marterniki na tavžente in tavžente kaže, kateri vsi nam spričujejo, da tudi najslabši in najobčutljivši človek z Božjo pomočjo največe križe lahko prenaša, najgrozovitnišo smert preterpi. Ne moremo

se toraj o prenašanji svojih križev s svojo slabostjo, s svojo mehko ali občutljivostjo izgovarjati.

2. Ravno tako pa tudi naš izgovor nič ne velja, če pravimo, da so naši križi vse težavniši od drugih. Saj vidim, pravimo, če se na druge ljudi ozrem, da imajo moje nesreče zmiraj kaj posebnega, česar nobeden drug nima terpeti. Kako bi potlej ne bil nejevoljen, ako vidim, da morajo ravno na mene največje stiske leteti?

Ali, ljubi moji! ravno te posebnosti, ki jih imajo naši križi, naj nam bodo v naših očeh razloček, ki je za nas poln tolažbe. Zakaj kolikor bolj čudne so pota, po katerih nas vodi, toliko bolj očitno nam kaže, da ni ujegova volja, naj bi bili z drugo obilno množico vred pogubljeni. Saj, kar križe in težave zadeva, je Bog svoje ljubljence še vselej po kacic posebnih potih vodil. Kakošne zoperne, žalostne in terde poskušnje, postavim, nahajamo v življenji Noctovem, Lotovem, Egipt. Jožefa, ali v življenji Mojzesovem in Jobovem? Pregledujmo zgodbe pobožnih skozi vse stoletja, pri vseh bomo kakošne posebne težave našli. Kolikor bolj se toraj naši križi od drugih razločijo, toliko bolj gotovo znamnje našega izvoljenja nam ta razloček zamore biti.

Naši križi so res žalostni, imajo zmiraj kaj posebnega. Na to pravim na dalje: Primerimo to, kar terpimo, s tem, kar smo terpeti zaslužili, in potem storimo sklep, ali so res naši križi pretežki. Ako najdemo, da so Božje šibe večje, kakor naši grehi, potem očitajmo Bogu njegovo krivico. Ako bomo pa videli, da je mera naših hudobij večja, kakor pa mera naših nadlog, govorimo potem, kakor so govorili Jakopovi sinovi, ki so svojega brata Jožefa v Egipt prodali. Gospod, so rekli, mi terpimo lakoto; krivica se nam dela, da smo tatvine obdolženi, po nedolžnem smo zvezani in po nedolžnem se nam z ječo žuga. Vendar pa smo vseh teh vdarcev vredni, ker smo se nad svojim bratom pregrešili. Sodimo še mi od svojih nesreč tako, kakor oni, ne po svojem nagnjenji, po svoji poželjivosti, in po slepoti lastne ljubezni, ampak po svojih grehih, in po svojem zasluženju. Morebiti je bilo malo trenutkov v našem življenji, da bi ne bili zaslužili na vekomaj zaverženi biti, ali vsaj v vicah terpeti. Toraj nam ne gre tožiti, da so križi pretežki, temuč Božjo dobrotljivost hvaliti, da nam je te kazni v majhine in malo časa terpeče spremenil.

Poslednjič pa še dobro premislimo, ali je res, da je naš križ tako neusmiljeno težek? Zakaj ali ni veliko taci, ki z nobeno stvarjo niso zadovoljni, katerim je vse, česar poželé, pa ne prejmejo,

že križ nad vse križe? Pri vsi njihovi obilnosti jim je že to nikdar slišana nesreča, ako jim le enkrat ne gre ravno po njih volji. Žalostni so, tožijo in zdihujejo, da se ne dajo utolažiti; ali vse to jim prihaja iz same domišljije, iz časti, ali blaga lakomnosti, ali iz nevošljivosti; sploh, to so ljudje, ki si domišljujejo, da so edini nesrečni in od Boga zapuščeni na tem svetu, ker jim tega manjka, s čimur bi naj laglje svojemu nagnjenju stregli.

O da bi pač taki le nekoliko okoli sebe pogledali, vidili bi trume in trume nesrečnih, ki so v beraških revah, stiskah in v pomanjkanji rojeni, ki v revah in pomanjkanji vse svoje žive dni prebijejo, ki pa molče in v poterpežljivosti svoje križe nosijo.

Te v tolicih potrebah in stiskah zdihujoče nam bodo sodnji dan pred oči stavili in nas vprašali, če smo imeli kakšen vzrok tožiti, da so naši križi pretežki? Vprašali nas bodo, če je bilo pri naših zopernostih, ki so bile vendar zmiraj še s sladkostmi namešane, treba toliko žalovanja in vpitja? Vprašali nas bodo, če smo imeli pravico zoper Boga godernjati, ki je z nami tako po milosti, s tavžent družimi pa tako ostro in terdo ravnal? Vprašali nas bodo, ali je toliko ubozih manj pravice imelo do dobrot tega sveta, kakor mi, in če njih duše niso ravno tako drage pred Bogom, kakor je naša; vprašali nas, ali so bili drugačne natore, kakor mi?

S k l e p.

Postavljajmo si toraj že sedaj večkrat ravno te vprašanja. Ozirajmo se večkrat v poderte kočje ubozih, in učimo se od njih, kaj nam je od naših križev misliti. Ne premišlujmo tolikanj križa, ki ga nam Bog pošlje, kakor veliko več tiste križe, s katerimi nam prizanaša. Tako se bodo naše tožbe v hvaležnost spremenile, in spoznali bomo, da ni ne naše serce preslabo in preobčutljivo, ne naš križ težavniši od družih. Amen.

Sklepni govor

o tridnevnem praznovanju japonskih mučencev v Novem mestu
leta 1863.

(Živa vera — spominek na to slovesnost; gov. J. V.)

„Gospod! dobro nam je, tukaj biti“. (Mat. 17, 4.)

(K o n e c.)

Praviš in zdihuješ: Ni ga poštenega posla dobiti, vsi so sprideni. Pa ljubi moji gospodarji in gospodinje! Kaj pa? če bodo na sodnji dan, pri tistem čudnem računu, prišli posli na versto, pa bo rekel blapec nebeškemu sodniku: Gospod! jes svojega gospodarja nisem vidil klečati, vidil sem ga pa velikrat pijanega. Nisem ga slišal moliti, slišal pa sem ga neznano se rotiti. Gospod! nisem vidil svojega gospodarja ne pri spovednici ne pri angeljski mizi; večkrat pa sem ga vidil nespodobno se obnašati pri tolsti mizi. Pa bo še rekel: Gospod! vedel je gospodar, da se ponoči okoli vlačim, pa še v misel mi ni vzel, da sem mu le delal; ja celo veselilo ga je moje klafanje in nečisto obnašanje. — Gospod! poreče dekla. Nedorajna sem prišla k hiši; pa, moja gospodinja je malo molila; kako se lišpati, me je učila. Delavce smo imeli. Nobeden te ne bo snedel, mi je gospodinja djala, s hinjavko — s tercjalko psovala, in — v strašnih, vsakdanjih priložnostih, v nečistih pogovorih, v nesramnem norčevanju je vest moja zadremala; nedolžnost je bila pokopana, in v plačilo, ker sem le gospodinji služila, Boga pozabila, nisem šla od hiše sama.

Gospodarji! veliko pregreh svojih poslov ste sami krivi. Verjemite mi, ako naši posli ne bodo Bogu služili, tudi vas ne bodo spoštovali. Vi niste več, kot Bog. Pustite jim, da Bogu služijo, napeljujte jih k pravi pobožnosti in vaš križ — verjemite ne bo tako težek, ne tako velik!

Pa predelječ sem že zašel. H križu sv. Jakoba sem vas peljal. Pa ne bojte se, celega velicega križa njegovega vam ne dam v spominek; saj imate že dosti družih velikih.

Pa malo bi odrezal od njegovega križa in mali križček bi naredil in ta mali križček vam dam v spominek. Pa, glejte! ta

svetnik je s pohlevno poterpežljivostjo gospodaril. Veste kaj? na ta mali križček, ki ga vam v spomin dam, zapisal sem dve besedi; na prvo stran: Lep zgled. Dajte svojim poslom lep zgled, da bodo po vašem zgledu ne le vam, temuč tudi Bogu služili. Verjemite mi, to bo vaš dvojni dobiček. Pervič bo blagoslov Božji pod vašo streho, ker posli ne bodo le za plačilo, temuč delali bodo za Boga. Drugič pa, bote enkrat veliko lažje odgovor imeli. Na drugo stran malega križa pa sem zapisal: Poterpežljivost. Spomnite se, da smo vsi v solzni dolini, nobeden ni tu brez te:pljenja. Imejte poterpljenje s svojimi posli, tudi oni morajo marsikej poterpeti z vami. Ako imate poštene posle, delajte ž njimi pošteno. Imejte jih za take, od katerih bote enkrat odgovor dajali. Ako pa tvoje družinče ni pošteno, spodi ga od hiše; bolje je, da da tam kamen leži, kjer hudobno družince hodi, tvoje otroke pohujša in hiši blagoslov Božji odvzame. Še tole pristavim: Vi gospodarji! imate večkrat zraven svoje družine tudi druge delavce. Prosim vas: Ne terpite nobene nespodobnosti pri njih; kar se z vašo zanikernostjo godi pod vašo streho, pri vaših delih, gre na vaš račun.

Tako gospodarji in gospodinje! Vi ste odrajtani za spomin. Dam vam križček sv. Jakoba, na katerem je zapisano: Lep zgled, in pa: Poterpežljivost. Dobro ga spraviti. — To storiti — upam — ste tudi že sami sklenili te dni! Stanovitni bodite! —

2. Zdaj pa kaj za vas, vi keršanski posli! Vas pa peljem h križu sv. Pavla, ki je med novimi svetniki. Bil je on hlapec.

Tudi vi posli, imate svoje križe in težave. Pa veliko vas, si svoje križe sami lažje delate. Vem, da ste slišali koga vas tožijo vaši gospodarji. Zakaj vi hlapci svoj zaslužek po okuženih pivnicah nepotrebno zapravljate, gerdo razsajate, na stare dni bote pa kruha prosili. Ali je to pošteno? Zakaj v svoji hudobiji še druge v mreže satanove lovite, obljube delate, katerih spolnovati ne morete — tudi spolniti ne mislite? Ali je to pošteno? Po tem je resnična tožba, da se težko dobi pošten posel.

Koliko dekel je, ki v svoji mladosti nimate druge skerbi, kakor kako bi kalup svojega života lišpale, se na prodaj stavile, drugih oči na-se vlekle, da bi človek res mislil, da je marsiktera, hči deveterih gradov, ko bi ne vedel, da je iz bajte doma, v katero se komaj pride, in ima okna s papirjem ali s cunjami zamašene. Ve oslepljene šeme! ne vidite toliko žalostnih zgledov. Ve neumne deklet! Dokler ste mlade se v žido in vsake sorte pajčevno zavijate, da bi clo hudiču služile; na stare dni bote pa cunje prodajale; pa še teh ne bo. Nazobčene trakove spremenite v povoje, žido in špice pa v plenice, in postanete sramota celim soseskam. Kdo vam te križe napravlja?

Keršanski posli! Bodite pošteni. Išcite si poštene hiše, kjer bote napred Bogu, potem gospodarjem služili. Bodite zadovoljni s svojim stanom; če več terpite, bolj ste Jezusu podobni. Skerbite pa tudi za svoje stare dni. Ne zapravljajte brez potrebe, ne dajte se zapeljati gerdim priliznjencem. Imejte Boga vedno pred očmi.

Zato vam v spomin dam križček od križa sv. Pavla, ki je bil blavec in je bolnikom stregel. Na eno stran zapišem: Zvesto bo. Bodite zvesti Bogu in svojim gospodarjem. Na drugo stran: Zadovoljnost. Verjemite, da ima vsak dan svoje težave. Tisti pa je srečen, kdor je zadovoljen s tem, kar mu mili Bog pošlje, kdor se v vseh britkostih Bogu izročuje.

3. Vi zakonski! še vam eno besedo. Vas peljem h križu sv. Petra Kerstnika. Bil je 50 let star. Bil je poln čednost; ves je gorel v ljubezni do Boga in do bližnjega. Na pot pravičnosti je pripeljal veliko taci, ki so zašli, in hrepenel je po zveličanju vseh ljudi.

O kako lep zgled vam, vi keršanski možje in vé keršanske žené!

Veste zakaj je vas veliko nesrečnih? Nekaj ste pozabili, ali pa še niste prav vedeli. Kader ste v sv. zakon stopili, rekli so vam Božji namestnik: „Ljubezen in edinost naj bo med vama... Ako terpljenje pride nad vaju, tolažita se med seboj, in polajšano vama bo... Ne razodevajte nikomur napak eden drugega... Ako bi se utegnilo primeriti, da bi se malo sporekla, naj tega noben drug ne vé... Skerbno varujta, da ne bota svetost zakona. z nespodobnim življenjem oskrunila, in s tem njega gnade nevredna postala“. Te in še več lepega ste slišali pri prejemi sv. zakona. Jes le tole pristavim: Sv. zakon je zakrament, ni za plajšče pregrehe. Bodite čisti. Dobro si to zapomnite. Zavoljo skrivnih pregreh Bog velikrat zakonske očitno tepe. Še nekaj: Ako hočete, da bo blagoslov Božji pod vašo streho, sami večkrat Boga prinesite v svojo hišo. Meni se kaj lepo zdi, kader vidim moža in ženo pri sv. Obhajilu. Možje! vi to premalo porajtate. Žené! ne raznašajte napak svojih mož drugim! To vam velikrat nove solzé napravi. Bodite poterpežljive in molite za svoje možé. Povem vam, da še nisem nikoli slišal, še nisem nikdar bral, da bi bila ktera pobiljšala svojega moža z opravljanjem, obrekovanjem, z jezičnostjo ali clo s kletevjo. Verjemite mi pa: z ljubeznijo in molitevjo je marsikteri rogovilast, zapravljiv mož pošten postal.

Vi zakonski! pogledjte, med novimi svetniki vam posebej kažem sv. Petra, kateri je z ljubeznjivim opominovanjem veliko pobiljšal taci, ki so zašli od prave poti. Od njegovega križa vam odrežem košček lesa, v spomin tega godovanja vam ga podam. Na ta spominek sem zapisal: Zvesto bo. Ne pozabite prisego, ktero ste storili pri sv. zakonu. Veselje in žalost skupaj uživajte.

Na drugo stran pa sem zapisal: Ljubezen. Pa, veste! keršansko ljubezen; tisto ljubezen vam dam, ki je potrpeljiva, je dobrotljiva, — ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega — vse preterpi, — vse prenaša. (I. Kor. 13.) Vaš križček ima torej: zvestobo in ljubezen.

4. Kaj pa hočem vam dati vi keršanski starši? Iz med 26 naših novih svetnikov sem vam odbral sv. Kosma, očeta tistega lepega sinčeka, od katerega sem vam popred pravil, kako preserčno je želel umreti s svojim očetom. K njegovemu križu vas v duhu peljem; in pri njegovem križu vam to-le na serce položim:

Starši! Bog, v svoji modrosti, vam je dal 1, 2, 3, 4, ali še več otrok. Pa veste, zakaj vam jih je dal? Naravnost rečem: Da bi jih vi v svetnike zredili, kakor je sv. Kozmas svojega malega Maksimčika. Res! keršanski starši! vaši otroci so za svetnike vstvarjeni. Ali pa bodo vsi svetniki? Tega pa ne bom povedal, Oh, če pa življenje vaših otrok premišlujem, skerbi me to hudo — hudo. Vaš otrok morebiti ne zna dobro se prekrižati, oh! pa zna kleti in se rotiti. Vaš sin ne zna spovedi začeti, ne skleniti, pa zna ošabno, nesramno govoriti in po živinsko piti. Vaš sin davno ne ve, od koga je keršanski nauk, pride pozno domu, ker bil je pri dolgih — petih pa — prekletih litanijah — v pivnici. Kdo ga je tega navadil? Oče! kaj tvoj sin ni nič tacega vidil nad teboj? — Tvoja hči ne zna več dobro 5 cerkvenih zapoved, pa vé pečo, ali ruto, ali kdo ve kaj? prav dobro zavijati. Pozabila je tvoja hči, kdaj je zadnjikrat kerstno obljubo ponovila, pa ne pozabi novega oblačila, če ni drugač, trem faram pokazati. Ne ve kaj povedati od pridige, pa dobro ve, kakšno krilo je ta ali una imela. Kdo je tega kriv? Kdo je nečimurnosti, napuha tvojo hčer učil? — Tvoji otroci ne molijo zjutraj, ne molijo o poldne, tudi zvečer ne. Zakaj ne?

Starši! po pravici zdihujete, da vaši otroci ne spoštujejo, ne vbogajo vas. Pa zakaj ne? Veste zakaj ne? Vi svojim otrokom v mladosti vse privolite; kar otrok poželi, daste mu, še več. Vidite, ljubi moji! tako zrastejo vaši otroci rogovile, ki hočejo nasititi vse svoje strasti, katere ste vi gojili, namesto da bi jih bili preč lomili. Pa še nekaj je. Kader vaši otroci vas kaj ne vbogajo, vas žalijo — vas jezé, kaj vi storite? Jih s šibo strahujete? O ne! Kaj pa? Oh, groza me je, izreči: Preklinjate jih. — Povem vam pa: Bog vas je z vašimi otroci zvezal, vaše otroke pa z vami, z vezjo, ki se ji ljubezen pravi — vaši otroci vas ljubiti morajo — po natori. Vi pa, nesrečni starši! presekate to vez — s kletevjo. Ne pozabite nikoli: kletev vaša, s katero vaše otroke preklinjate, je meč, s katerim odbijate svoje otroke od svojega serca. O nesrečni starši še bolj nesrečnih otrok!

Potem keršanski starši! Zakaj vam je današnji dan tako malo

mar za nedolžnost svojih otrok? Oh, čiste, nedolžne — svete bo Bog tirjal iz vaših rok! Zakaj jim pustite odperte vse vrata do vsake hudobije? Oblačite jih sami nečimurno, — čez stan — pustite toliko nesrečno ponočno vasovanje, veste za nečisto, pregrešno znanje; ja, ako vas kdo opominja, da bi bolj gledali na svoje otroke, o, krik zaženete: Naši otroci so že dobri, da bi le vedno taki bili, le drugi so hudobni. Čez nekatere mesce ali tedne pa tisto dobroto, tisto nedolžnost h kerstu prineso. — O starši! starši! kakšen strašen odgovor vas čaka! Kolikor otrok — toliko svetnikov! —

Upam, da ste zdaj pri tem lepem godovanju terdni sklep storili po svoji dolžnosti skerbeti, da zveličate vse svoje otroke. Peljal sem vas v duhu h križu sv. Kozma. Ta svetnik, glejte! je bil žlahtnega, bogatega rodu. Da je svojege sinčika lepo zredil, je gotovo, kakor sem vam že pravil. Pač se je zaveselil dobri oče, ko je po prestani smerti stopil pred večnega sodnika in je tam dobil svojega sinčika — svetnika! Starši! En velik kos njegovega križa sem odsekal, in ga vam v spomin dam. Na eno stran tega spominka pa z velikimi čerkami zapišem: Molite za svoje otroke! Vi premalo molite za nje. Kako bodo svetniki, če jih ne bote Bogu in svetnikom zročevali? Keršanski starši! vsak dan morate moliti za svoje otroke. Kader pa v cerkev pridete, bi jes rekel, ne smete iz cerkve tako dolgo, da vsacega posebej Bogu zročite. Pa še nekaj: Mariji, naši ljubi Materi, jih malo bolj priporočujte. — Matere! pa tudi očetje! Priporočujte jih Mariji, že preden so rojeni. Kader otroka v naročje vzameš keršanska mati, zročuj ga nebeški Materi. Verjemi, to bo tebi in otroku pomagalo. Starši! ne pozabite zdej o Šmarnicah Marijnih tega. Dajajte jim pa v vseh rečeh lepe zglede.

Na drugo stran tega spominka pa sem še zapisal: Veste kaj? Šiba. — Starši! veliko vas. Bog tepe s tisto šibo, s katero vi niste strahovali svojih otrok. „Komur se šibe škoda zdi, sovraži svojega sina.“ — Ne odtegnj otroku krotitve! zakaj, če ga s šibo vdariš, ne bo umerl. — Njegovo dušo pa boš pekla rešil“. (Reg. 13, 23)

Še enkrat: ljubi starši: Kažite svojim otrokom lep zgled, ker zastonj bo vsa izreja, če jim ne bote lepe poti sami kazali. Potem: molite za nje in izreajte jih v strahu Božjem. Ne pozabite: Svetniki morajo biti. In k temu vam je treba: Molitve in šibe.

5. Še vam keršanski otroci! moram dati en spominek. Vas pa peljem h križu sv. Tomaža. Ta mali svetnik se meni kaj lep zdi. Bil je še le 14 let star. O kako lepo krono mu je dal nebeški Oče! Veste! on hodi v nebesih za Jagnjetom Božjim, prepeva tisto neznano lepo pesem v družini izvoljencev, ktere noben drug peti ne more, kakor oni, ki so nedolžni.

Oh, preljubi, keršanski otroci! bodite nedolžni. Verjemite mi,

tako dolgo bote že tu veseli in srečni, dokler ste nedolžni. Oh, vi ne veste kako strašno je življenje nesrečnega grešnika; zakaj za grešnika ni miru. Vbogajte lepo svoje starše, v vseh rečeh, kar ni zoper zapovedi Božje. Spoštujte jih, ker veliko skerbé za vas. Bog je četrto zapoved prvo na drugo tablo zapisal. Pri nobeni zapovedi toliko lepe obljube ne daje, kakor pri četrti. Kdor ne vboga, ne spoštuje svojih staršev, za njim nesreče že za petami hitijo. „Kdor svojemu očetu žalost, svoji materi težo dela, je hudobec“, pravi sv. Duh.

Oh, kako lepo je spoštoval mali 14 letni Tomažek svoje dobre starše! Kako serčno jih je ljubil. Glejte, s svojim očetom Mihaelom je bil v smert peljan. Pri očetu je bil, pa celo na tej zadnji poti ni pozabil svoje matere. Že blizu smerti — ko so beriči nekoliko vstavili vozove, pisal je domu svoji materi takole: „Z milosrčjo Božjo, pravi, moja mati! vam pišem ta list. V sodbi je zapovedano, da vsi bomo križani v Nangasaki. Vi pa, moja predraga mati! ne da bi zato žalovali; veliko bolj veselite se, ker vas je Bog vredne storil milosti, da je ni boljše, ne veseljshe na zemlji. O ne, moja mati! nikar ne žalujte, da jes in moj oče Mihael greva v smert za Kristusa; saj vas ne bova pozabila v nebesih; bova zmirej Boga prosila, naj vam pomaga. — Tolažite se, da o smertni uri ne bote zastonj na pomoč klicali sina in zaročnika. — Poslednjič pa, moja mati! vam še serčno priporočujem moja brata Mancija in Filipa. Varujte nju družine z nejeverniki, da ne zgubita dedšine nebeške. Z Bogom! moja mati! Bog naj vas zmirej tolaži v življenji, dokler vas ne pripelje k meni in očetu Mihaelu v sv. raj!“

Preljubi kerščanski otroci! Lejte, kako serčno je ljubil mali Tomažek svoje starše. Kako je pa tudi po toliko častiti smerti, tam v nebesih, prosil za svojo ljubo mater. Veste, zato vam dam v spominek te lepe slovesnosti križček od križa tega malega svetnika Tomaža. Na eno stran zapišem: Ljubite svoje starše! na drugo pa: Molite za nje! O ne pozabite tega nikoli.

6. Še bi mogel tudi vam, kerščanski mladenči in vam kerščanske deklice! kak spominek dati. Bojim se pa, da bi moj govor predolg že ne bil. Vendar tudi vas ne smem prezreti.

Ljubi mladenči! Poglejte, med temi novimi svetniki je tudi sv. Tonček; bil je še le 13 let star. Veste! celo njegovi starši so ga zapeljevali, da bi bil sv. vero zatajil; pa stanoviten je bil; vergel jim je obleko, ki so jo mu dali, in v sami srajčici je šel vesel v smert. O pač je moglo biti lepo viditi, kako je mali fantiček veselo objemal svoj križ, kako je serčno zapel hvalno Caharijevo pesem z drugimi tovarši. Spomnite se večkrat na tega lepega svetnika; pogledjte, kako je gorel ljubezni do Boga, ker

nečimurnost tega sveta ga ni premagala; ja njegovo nedolžno serce je le po nebesih hrepenelo. — Ljubi mladenci, ne dajte se zapeljati posvetni nečimurnosti. Hrepenite tudi vi višej, po nebesih. Bodite nedolžni in molite radi. Oh molitev je orožje zoper vsak greh. Ne da bi molitve opuščali! Po tem pa še nekaj. Hodite radi k Jezusu, prejemajte Ga večkrat. Vaša družina naj bota Jezus in Marija. Zato sem na vaš spominek od križa malega Tončka zapisal dve nar lepši besedi: Jezus in Marija.

Tudi vam, keršanske deklice! moram nekaj povedati. Slišale ste te dni, kako so ti novi svetniki dali svoje življenje za Jezusa Kristusa. Morebiti vam je nekako žal pri sercu, da med temi svetniki ni nobene device. Veste kaj? Imejte tudi ve tisto živo vero, tisto serčno ljubezen do svojega zveličarja in za njim v nebesa bote prišle. Pa bote mislile, nam bi bilo ljubo, ko bi bila kaka devica med novimi svetniki in njej bi se rade priporočevale, njo častile. Zato vam povem. Tudi ve, keršanske deklice! imate pri tej prilogbi svoje svetnice. Slišale ste, da še predenj so te svetnike polovili, začelo se je preganjanje; in perva krona je čakala ob tem času dve mladi sužnji in ena nju dveh je prav za to, da ohrani sveto čistost, dala svoje življenje. Gospodarja sta lastne služabnici z lastno roko umorila. Devištvu namreč gre prvi venec. Saj ga mu tudi vsaki iz serca privošči. Glejte! ve imate prvi zgled. Bodite tudi ve čiste, nedolžne — svete. Za nebesa ste vstvarjene. Pomislite, da vaše telesa so tempelj sv. Duha, živ tabernakelj Jezusa Kristusa. Da bote pa spominek imele od teh novih svetnikov, tudi vam odrežem košček križa sv. Ludvika, nar mlajšega teh novih svetnikov. Bil je še le dobro 10 let star. Zapišem nanj, kar večkrat morate brati, kakor sv. Ludvik: Svetnica moram biti.

Sklep.

In tako naj bo konec moje pridige. Še enkrat vas opomnim: Ne pozabite naukov, ktere ste slišali pri tem lepem godovanju, ohranite jih v svojih sercih. Ne pozabite tudi sklepov, ktere ste storili te vesele dni. Zato shranite zvesto spominke, ktere sem vam dal —

Zdaj pa se zahvalimo narpred Gospod Bogu, kteri je te nove svetnike toliko počastil, pa tudi nam o tem tolike duhovne gostje napravil. Zahvalimo se tudi našemu sv. Očetu Piju IX., ki so privolili, da se sme to godovanje obhajati, ter so nam s tem odperli vse zaklade sv. cerkve. Molimo pa tudi za svojega Rimskega papeža, ki še zmirej velike britkosti terpé; prosimo nebeskega Očeta.

da bi se usmilil svoje cerkve, da bi razdjal vse krivovere in nejevere, da bi bila le ena cerkev, en hlev, en pastir. Zahvalimo se, molimo tudi za našega škofa in kneza I., da bi Jih dobrotljivi Bog v svoji milosti poterdil, da bi srečno svojo čedo pasli in pripeljali v nebeško domovanje. Molimo tudi za našega cesarja Franca Jožefa.

In poslednjič, ljubi moji, izrečem še, mislim v imenu vseh, ki smo se te slovesnosti vdeležili: Bodi serčna — prav serčna zahvala tudi vam, vi častiti gospodje in bratje sv. Franciška! ker, akoravno so ti novi svetniki prav za prav vaši in še posebno za vas prosijo pri Bogu; vendar v svoji lepi ljubezni tudi nas, vse verne, kličete, naj častimo te lepe svetnike, da bi tudi mi bili deležni njihove mogočne prošnje pri Bogu. Hvala — priserčna zahvala, ki ste nam napravili tako lepo duhovno gostovanje!

Vi pa, naši novi svetniki! Oh lepo vas prosimo: Ozrite se na nas! Sprosite pri vašem in našem Bogu, da nam On v svoji milosti ohrani sveto vero, da stanovitni ostanemo do konca tega življenja in se enkrat tam z vami vred večno veselimo! O Jezus usliši nas! o Marija prosi za nas! Amen.

Vabilo družbe sv. Mohora za 1868.

O nastopu devetega leta družbine delavnosti po novi osnovi vabi družbin odbor vse Slovence brez razločka stanú in spola, da se dajo tudi za leto 1868 v prav obilnem številu kot udje vpisati v družbo sv. Mohora; sosebno pa prosi častito duhovščino, gg. učitelje in drugo rodoljubno gospôdo, da priporočé tudi letos družbo priprostim Slovencem in jej čedalje več udov pridobé: s številom udov bo raslo tudi število bukev vsako leto. Za leto 1868 se pripravljajo in se deloma že tiskajo: a) „Kristusovo življenje in smert“ z eno podobno, prosto poleg Erharda predelal prof. Št. Kociančič, v 12000 iztisih b) „Življenje svetnikov in svetnic Božjih“ s podobami (nadaljevanje) spisal dr. J. Rogač, v 12000 iztisih; c) „Domače in tuje živali v podobah“ s podobami, spisal Fr. Erjavec v 12000 iztisih; d) „Koledarček za leto 1869“ z imenikom vseh čast. družnikov, v 10—11000 iztisih; e) prelepa izvirna povest iz turških vojski;

„Mati božja dobrega sveta ali bratovska ljubezen“, spisal duhoven ljublj. škofije i. t. d., kolikor bode udov.

Sicer pa naj se blagovoljno pomni :

1. Da se more razpošiljava družbinih bukev po mnogostrani želji že 1. dan meseca julija pričeti, sklene se nabira družnikov z zadnjim dnevom mesca marca 1868; kdor se pozneje oglasi, ne more se več šteti za uda, in dobi za poslane denarje samo toliko bukev, kakor po bukvarnicah.

2. Kjer koli je to le mogoče, naj se oglašajo udje po čast. gg. farnih in dekanjskih predstojnikih, kterim se razpošljejo te dni vpisovanjske pole, da va-nje zapišejo imena novih in starih družnikov po posameznih farah (ne po vaséh) zverstena. Letnina iznaša 1 gold., dosmertnina 15 gold.; na oglasila brez denarjev se ne more ozir jemati.

3. Vsak dekanjski, pa tudi tisti farni predstojnik, ki ima več število udov v svoji fari, naj blagovoli vpisovanjski poli na čelo napisati, ali želi družbine bukve naravnost po pošti, ali pa zaradi manjših stroškov kot vozno blago po železnici, da vemo v tej zadevi njegovi želji ustreči. Kot povračilo za voznino družbinih bukev plača o svojem času vsak družnik kakih 4 — 5 krajcarjev čast. gg. dek. ali farn. prestojniku, po katerem bukve dobi.

4. Kdor izmed novih udov tudi prvi del „Življenja svetnikov“ želi, ki velja po bukvarnicah 1 gld. 40 nkr., ta naj priloži letnini za I. snopič 50 nkr., za II. snopič 60 nkr.; kdor pa celi I. del (1. in 2. snopič) želi, ta naj pošlje en goldinar; tako se bo sloveče delo novim družnikom bolj po ceni v roke spravilo.

5. Kdor nima nobene druge priložnosti, ta naj pošlje svoje plačilo naravnost v Celovec in naj priloži še 15 nkr. za razne stroške pri pošiljatvi. Če se družbina letnina naročnini za kak časnik pridene, tedaj naj se priloži ime na posebnem listku, da se ne spregleda. Sicer pa naj se blagovoljno v ozir jemlje vabilo v Koledarčku (str. CXX) ali na vpisovanjski poli tiskano.

Ker se bo odslej vsacega dela skoraj za polovico več tiskalo, narasli bodo tudi stroški za tiskanje in papir, zatoj bodi vsem čast. družbinim predstojnikom blagovoljna skerb, da se število dosedanjih udov (7086) s časom vsaj še za kakih 2000 — 3000 družnikov razmnoži. Častiti farni prestojniki pa naj blagovolijo letos obrniti pozornost svojih faranov mimo „Življenja svetnikov“ sosebnost tudi na sloveče delo „Kristusovo življenje in smert“, ki prične to leto izhajati in bo v 3—4 snopičih končano. Vse na slavo Bogu in v pravo kerščansko omiko našega naroda!

Pri tej priložnosti opominjamo, da steče obrok razpisanim darilom (po 120 in 100 gold.) za leto 1868 z zadnjim dnevom mesca novembra t. l.; kdor pa misli za „Večernice“ ali za „Koledarček“ še kaj spisov poslati, naj stori to vsaj v kakih treh mescih. Naj se nabere v ta namen prav obilno pripovedne in podučne tvarine!

V Celovcu 10. oktobra 1867.

Družbin odbor.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija: Č. g. Jož. Gally je dobil faro Baldramsdorf. Za provizorja gresta č. g. Jan. Zablatnik na Domačale in Jož. Kren v Melbiče. Č. g. Jan. Leder pride za kaplana v Otmanje.

Ljubljanska škofija: Naslednji č. g. so tako-le postavljeni in prestavljeni: Ant. Petih-Frankheim, nov. posl., za kapl. in kateh. v Teržič; Jan. Juvan pride iz Teržiča za benef. in kat. v Idrijo; Ant. Hočevnar iz Starega loga na Kocevskem v Doberniče; Jan. Novak, sem. duh., v Dole; Jan. Babnik iz Žuženherka v Št. Jernej; Jan. Vovk iz Št. Jerneja v Ribnico; Mih. Skubič iz Ribnice v Žuženberk; Alojzi Kumar, sem. duh., v Mokronog; Jož. Krese s št. Mihela pri Nov. m. na Rako; J. Jarec z Rake v št. Mihel; Fr. Dolinar iz Lašič v Horjul; Tom. Bašelj iz Horjula v Kamno gorico; Mat. Zarnik z Breznice v Lašice; Lor. Kristofič z boh. Bistrice v Breznico; Mart. Poč, sem. duh., v Černomelj za kapl. in kat.; Lor. Bergant iz Cerkelj na Dol. na Dovje; Jan. Parapat s Stare cerkve na Koč. v Semič II; Ign. Ključevšek, nov. posv., k Stari cerkvi na Koč.; Fr. Štrukelj s Čateža v Sostro; Jan. Pogačnik, nov. posv., v Čatež; Ernest Čubar iz Sostrega v Dolino; Jan. Knavs iz Doline za vikarja in benef. na Kerško.

Terzaška škofija: Naslednji duhovniki so prestavljeni: Č. g. Fr. Repič, kaplan in šolski učenik iz Drage v Karkavce za duh. pomoč.; v Drago č. g. Anton Rogač, duh. pomoč. iz Jelšan; v Jelšan novoposv. Vilh. Vesel; v Griznian novoposv. Miklavž Druskovic; v Pertlje (Portole) Jož. Gianola novopos.; Jak. Mikalič novoposv. v Piran za kaplana in šolsk. učenika v Solnicah; v Buje novoposv. Ant. Zapador; iz Čitanove Jož. Miandrusic kaplan in šolski učenik v Umago za duh. pomoč.; iz Umaga Fr. Pagan v Terst za zakristana k Jezuiski fari; Fr. Matičič novoposv. k sv. Petru v Gojzdu; Hiacint Gotardis novoposv. v Sovinjak; Ant. Karabaič, duh. pomoč. pri starem sv. Antonu v Terstu gre za osebnega kaplana k Revoltella na hribci pri Jagru blizu Tersta; Ant. Alois Tempesta, duh. pom. pri Jezuitarski fari v Terstu gre za kaplana na pokopališče k sv. Ani; Ignac Kavčič bivši kaplan pri sv. Ani je pensioniran; v pokoj (pension) je šel tudi č. g. Marka Kalcina. fajmošter v Grisignani; č. g. Fr. Zadnikar; č. g. Fr. Pašič, duh. pom. v Pienu; Juri Kacin, kaplan v Riemunju; v začasni pokoj sta stopila č. g. Ant. Kuhn, duh. pom. v Opčini in Janez Okorn, kaplan v Borstu. Umerl je 7. Oktobra t. l. č. g. Bernard Hočevnar, kaplan v Trebšan. R I. P.